



# Järva Valla Leht

jarvavald.kovtp.ee

NR 15 (141)

SEPTEMBER 2024

ILMUB KAKS KORDA KUUS

„Hakkame uut maja ehitama,“ teadsid Järvapesa lasteaialapsed öelda. Ja ehituseks läheb tõesti. 5. septembril allkirjastasid Järva vallavanem Toomas Tammik ja Tartu Ehituse tegevjuht Alar Loo Aravete Järvapesa lasteaiahoone ehituslepingu, et saaks töödega pihta hakata. Projektijuht Meelis Linde sõnul algab ehitus juba lähipäevadel. „See on väikese maja kohta keerulise ehitusega hoone, sest erinevaid tasapindasid on keskmisest rohkem. Aga see on lastele huvitav. Osa liikumisteid on lahendatud liumägedega,“ kirjeldas Linde, et hoone püstitamine on tavapärasest keerukam, aga samas

põnevamate lahendustega. Ehitustöödega alustatakse võimalikult kiiresti, et enne talve saaks suurem osa projektist tehtud. Maja valmimiseks on aega üheksa kuud, mis tähendab, et uut hoonet on oodata 2025. aastal. Pidulikul sündmusel löödi kokku kõrrejooke ning ampsati õunu, mille Hundule oli saatnud sõber Rebane. Praegune lasteaia mänguväljak viiakse Järva Teenuste abil teise koha peale, sest see jääb ehitusala sisse. Uus hoone toob lastele ka uue mänguväljaku. Järvapesa lasteaiahoonesse on planeeritud neli rühma.



## Esimene koolipäev Järva valla koolides tõi mõningaid uuendusi

See õppeaasta toob Järva valla koolidesse mõned muutused. Kõik koolid liituvad Opiqu pilvepõhise õpikeskkonnaga, mis sisaldab rikkalikult digitaalset õppevara Eesti juhtivatelt kirjastustelt. Keskkond on kasutatav nii koolis kui kodus ka. Opiq keskkonna kasutamine tähendab, et õpilased ei pea muretsesema raske koolikottide pärast. Järva vallavanema Toomas Tammiku sõnul tuleb muutustega kaasas käia, kuid ei tohiks unustada ka oskust mõelda oma peaga ja oma kätega midagi reaalselt ära teha. „Info hulk on tohutult kasvanud ja kasvab ka tulevikus. Sellega kaasas käia on väljakutse. Interneti pähe õppida pole võimalik. Tuleb osata eristada olulist ebaolulisest. Seda koolis tegema õpitaksegi,“ ütles Tammik.

Järva valla koolide esimestes klassides on 101 õpilast, neist 11 Koigi ja kolm Imavere koolis. „Ajaga muutub klass ja kool tei-



le omamoodi perekonnaks. Võite alati teiste klasside õpilaste ja koolitöötajate poole pöörduda, kui teil on abi vaja või soov hoo pis oma kordaminekutest rääkida, sest heas perekonnas ju nii tehakse,“ rääkis Koigi ja Imavere koolide direktor Margit Reinpöld esimesele klassile.

Põhja-Järva kooli alla kuuluvad kolm õppekohta: Ambla,

Aravete ja Albu. Amblas lõpetas sel aastal viimane üheksas klass. Nüüdsest on tegemist kuueklassilise kooliga. Esimese klassi läks Amblas 2, Aravete 12 ja Albus 8 last. Albus on lisaks ka üks laps, kes õpib kaugõppes Prantsusmaal. Nii nagu kõik kooliuisikud, said ka Albu lapsed Järva valla sussikotid. Õpetajad andsid hea soovitu

tuse kirjutada koti sisse oma nimi, sest samasuguseid kotte on koolis väga palju.

Järva valla suurima kooli, Koeru keskkooli avaaktusel 2. septembril rääkis vastne koolijuht Anneli Eesmaa, et õpilaste arvu suurenemine on väga tore, kuid see on toonud kaasa muresid igapäevaelu korraldamisel: klassiruumid ei mahuta lapsi ära ja keerule on klassidesse koolimööblit paigutada. Millest jutt? Koeru keskkoolis alustas õppetööd 354 õpilast (aasta varem 330), kooliuisikuid on kolme klassi jagu kokku 34, ja näiteks 11. klassiski on õpilasi 27. Uusi õpetajaid on aga üheksa!

Peeri kool alustas esimest õppeaastat kuueklassilisena. Esimesse klassi astus neli õpilast. Järva vallavalitsuse liige Alari Teppan tuletas meelde, et kevadel lõpetas Peetris põhikooli viimane lend. „Sellest sügisest lasub kõige vanemate õpilaste vastutus-

koorem kuuenda klassi õpilaste õlul. Te peate harjuma, et nooremad õpilased pöörduvad nüüd teie poole, kui on abi vaja. Te ei tohi unustada, et olete eeskuju, käitumismall noorematele õpilastele. See pole kerge roll, aga küllap tulete toime.“

Järva-Jaani gümnaasiumi avaaktust peeti 2. septembril tavakohaselt kultuurimajas. Aktus oli märgilise tähendusega, sest gümnaasistide käe kõrval said 1. klassi õpilased kooliaastat alustada viimast korda. Järgmisest sügisest on Järva-Jaanis põhikool. Et gümnaasiumi viimases klassis alustas kooliaastat seitse õpilast, aga esimesse klassi läheb 26 last, aitasid abiturientidel jütse lavale tuua ka üheksandikud. Järva-Jaani gümnaasiumi direktor Annela Tammiste meenutas enda esimest koolipäeva. Nii nagu ikka, mindi kultuurimajast koolimajja väikese rongkäiguga. „Mul olid jalas uued uhked valged kingad. Kui

kooli jõudsin, polnud ühel kingal enam talda. See kindlasti ehmatas mind, aga ma ei mäleta seda. Mäletan, et olin uhke ja rõõmus, et sain kooliteed alustada.“

Järva valla ainsas huvikoolis Koeru muusikakoolis õpib sel aastal 63 õpilast, neist esimest aastat 14. Kooli direktor Kerli Sirila lubas, et peagi alustavad ka eelkooli rühmad: 1. eelkooli rühma saavad õppima tulla 5–6-aastased lapsed, kel on kaks rühmatundi nädalas. Neid juhendab Liana Kullasepp. 2. eelkooli rühma saavad õppima tulla 7–aastased koolieelikud ja üldhariduskooli 1. klassi õpilased – neil on üks rühmatund ja üks pillitund nädalas, seega peavad nad enne eelkooli tulekut endale pilli valima. „Need kaks rühma alustavad Koerus, veel otsime eelkooli võimalusi Järva-Jaanis ja Albus,“ ütles Sirila. Eelkooli astumiseks tuleb vanematel täita avaldus Koeru muusikakooli kodulehel.

# Järva vallavolikogu istung 22. augustil Järva-Jaanis

• Esimesel lugemisel oli Järva valla eelarvestrateegia aastateks 2025–2028. Finantsjuht Margus Pärn selgitas, et planeeritav tulude kasv perioodil 2025–2028 on ligikaudu kolm miljonit eurot tulumaksu ja maamaksu tõusu arvelt. Kulud suurenevad, maksutõusud kanduvad kaupadesse ja teenustesse, oleme praegu arvestanud 2025. aastaks kulude kasvu seitsme protsendi võrra. Plaanis on kulusid optimeerida, sotsiaalsüsteemis on võimalusi kulusid kokku hoida, kuid on ka teisi kohti. Vald on finantsiliselt jätkusuutlik, selle eelarvestrateegia perioodil peaks praegune laenukoormus vähenema kolme miljoni euroni.

Volikogu esimees Rait Pihelgas andis teada, et vallavalitsus korraldab eelnõu avaliku välja-paneku ja seab ettepanekute esitamise tähtaja, samuti korraldab vallavalitsus avaliku arutelu.

• Teisel lugemisel oli Järva valla huvihariduse ja huvitegevuse toetamise kord. Abivallavanem Siim Umerov selgitas muudatusi võrdluses kehtiva korraga ja eelnõu menetlus-käiku. 15 poolthäälega võeti

eelnõu vastu, kaks volinikku jäi erapooletuks.

• Teisel lugemisel oli Järva valla tudengistipendium, mille suurus on 1500 eurot ja mida saab taotleda magistriõppes õpiv tudeng. Vallavanem Toomas Tammik selgitas eelnõule esitatud muudatusettepanekuid ja komisjonide ning vallavalitsuse seisukohti.

Vallavalitsus nõustus Vello Teori ettepanekuga jätta välja tudengi elukoht, sest õpingute ajal on olukordi, et tudeng peab end koduvallast välja kirjutama.

Noortevolikogu tegi ettepaneku, et üks stipendiumikomisjoni liige võiks tulla noortevolikogust. Vallavalitsus oli sellega nõus, kuid ei toetanud ettepanekut, et toetust saaks taotleda ka bakalaureuseõppes õppiv noor.

Ester Valdvee küsis, kes fondi loob. Vallasekretär Karin Tenisson-Alev selgitas, et finantsjuht avab konto, kannab sinna 1500 eurot ja edasi tuleb leida ettevõtjaid ja eraisikuid, kes on nõus meie tudengistipendiumit toetama. Eraldi fondi põhimäärust pole vaja.

Volikogu oli ühehäälselt tu-

dengistipendiumi asutamise poolt.

• Arendus- ja majandusosakonna juhataja Triin Tippi kandis ette eelnõu võõrandada enampakkumise korras korteriomandi Ahula külas Tuvi 9, alghinnaga 15 000 eurot – see on üsna heas seisus, ja Koigi külas Aasa tn 3–13, alghinnaga 11 000 eurot – see korter vajab renoveerimist.

Kõik volinikud olid seda meelt, et need korterid enampakkumise korras võõrandada.

• Vallavolikogu otsustas võõrandada ühe korteri otsustuskorras.

• Vallavalitsuse ettepanek oli võtta vastu kingina Evecon Solar 415 OÜ-le kuuluv maaüksus Imavere külas – Kamseni tee L1. Tee antaks tasuta vallale ja vald kohustub tagama teehoolduse sellel 186 meetri pikkusel lõigul.

Kõik volinikud olid seda meelt, et kingitus tuleb vastu võtta.

• Triin Tippi selgitas, et kuni 31. detsembrini 2024 saavad kohalikud omavalit-

sused esitada projektitaotluse meetmesse „Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine perioodil 2021–2027“. Meetme eesmärk on suurendada üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste, noorsootöösutuste ja huvikoolide võimekust rakendada kaasava hariduse põhimõtteid. Taotletava toetuse ülempiir on Järva vallas 78 586 eurot, toetuse suurim osakaal abikõlblike kuludest 85 protsenti. Järva vallavalitsus soovib esitada taotlusvooru projektitaotluse, mille rahastamise korral ehitatakse muusikaaed, kaks madalseiklusrada, ostetakse koolidesse muusikariistu, teisaldatavaid vaikuse- ja lugemispesasid ning väikevahendeid.

Projekti lõplikuks maksumuseks kujuneb hinnanguliselt 92 454 eurot, millest omafinantseering on 13 868 eurot ja toetus 78 586 eurot. Projekti tegevused on planeeritud 2024–2025 aastasse. Vallavalitsus tegi ettepaneku tagada projektile omafinantseering kuni 13 868 eurot projekti abikõlblike kulude maksumusest ja mitteabikõlblike kulude tasumine ning projekti võimaliku kallinemise korral täiend-

vate kulude katmine Järva valla eelarvest.

Volikogu oli nõus omafinantseeringut tagama.

• Dozerland OÜ taotleb geoloogilise uuringu luba kruusa uuringuks Kalitsa II uuringuruumis 92,07 hektari suurusel pindalal. Taotletav uuringuruum asub Järva maakonnas Järva vallas Arukülas riigile kuuluval katastriüksusel. Triin Tippi kandis ette asjaolud ja avaliku koosoleku kokkuvõtte. Vallavalitsuse ettepanek oli anda nõusolek geoloogiliseks uuringuks, vähendades uuringuala piire kümne hektari võrra ja arvestades teisi eelnõus toodud tingimusi.

Järva valla otsustest vajadust uute maardlate järele pole.

Ester Valdvee küsis, miks nõustuti selle uuringuloo andmisega? Inimesed olid väga mures.

Rait Pihelgas selgitas, et kui me anname nõusoleku, siis meid kaastakse. Küsimus on, kas me oleme selle uuringu juures või mitte.

Himot Pöldver märkis, et see on Koeru ümbruses ainuke maa, kus on metsa. See on Koe-

ru jaoks katastroof, kui kaevandama hakatakse, siis jääb Koeru keset põldu.

Vallasekretär Karin Tenisson-Alev täpsustas, et peab olema juriidiline alus keeldumiseks. See, et meie lihtsalt ei meeldi, ei päde.

Kümne poolthäälega (6 vastu, 1 erapooletu) võeti otsus „Arvamuse andmine Kalitsa II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“ vastu.

• Triin Tippi tutvustas Järva valla kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruannet.

• Triin Tippi andis teada, et kahel korral on turvalisuse ja külaelukomisjon ning eelarve- ja majanduskomisjon arutanud koosolekutel Mõisa tee kinnistu võõrandamise võimalust, kuid vaatamata muinsuskaitseameti seisukoha muutusele ei toetanud komisjonid kinnistu võõrandamist ja vallavalitsus sellekohast eelnõu volikogule ei esita, samasivoline vastus koostatakse taotlejatele.

**Avaneb puudega isiku eluruumi kohandamise toetuse taotlusvoor Järva vallas**

**Avaldusi võetakse vastu 11. oktoobrini 2024**

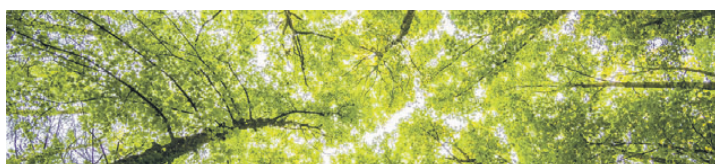
**Avaldus on kättesaadav Järva valla kodulehel <https://jarvavald.ee/teenused-ja-blanketid4>**

**Ettevõtjate taotlusvoor**

**Meetmete 2.1 ja 2.2 taotlusvoor on avatud 07.10.2024 kuni 25.10.2024 kella 15-ni.**

**Infopäev 11.09.24 kell 16.00 Roosna-Allikul (Pargi 10)**

Täpsem info : [www.https://japnet.ee/leader/](http://www.https://japnet.ee/leader/)



## Paljudel kinnistuomanikel on põhjust kirja oodata

4. septembril kogunesid Järva-Jaani kultuurimajja lisaks vallaametnikele ka Järva valla eriplaneeringu koostajad, tuuleparkide arendajad, ajakirjanikud, volikogulased ja hulk Roosna küla elanikke, et rääkida Järva valla eriplaneeringu hetkeseisust.

Juba tehtud tööd tutvustasid eriplaneeringu konsultant Heiki Kalberg firmast AB Artes Terrae OÜ ja keskkonnamõtude strateegilise hindamise juhtekspert Piret Toonpere firmast Lemma OÜ.

Eriplaneeringul on kuus arendajat. Praeguse seisuga on planeeritud 109 tuulikut: 74 Lõuna (Imavere, Koigi, osaliselt Koeru ja Kareda) ja 35 Põhja piirkonda (Reinevere, Roosna, Jõgisoo, Rava, Raka ja Kurisoo), kuid see arv võib kuni planeeringu kehtestamiseni muutuda.

Uuriti kaarte ja neile juba paigutatud punkte ehk tuulikute asukohti. Osa aladid on menetluse käigus juba muutunud, sest seal elab keegi – kas linnud, liblikad või kaitsealused taimed. Haruldased asukad võivad tuulikuehituse välistada. On

läbi viidud keskkonnamõtude strateegiline hindamine, mille ülesanne ongi aidata otsustada, kuhu üldse saab tuuliku rajada ilma olulist keskkonnamõju põhjustamata.

Planeeringus kavandatakse üle 250-meetriseid tuuliku, mis tähendab, et tuulikute mõjualasse jäävad kõik kuni kolme kilomeetri raadiuses asuvad kinnistud, kuid tuulik ei tohi olla elamule lähemal kui üks kilomeeter (v.a elamu omaniku nõusolekul). Tagatud peab olema rangeim elamualadele kehtestatud müranorm ehk 40 dB. Elamualal ei tohi kliimatingimusi arvestavalt tekitada üle kümne tunni varjutust summaarselt aastas.

Roosna küla elanike meelest on tuulikute ala planeeritud elamutele liiga lähedale, nii mõnestki majast veidi üle kilomeetri kaugusele, ja need on liiga kõrged ning risustavad vaadet, lisaks muidugi müra. Kui need oleksid poole madalamad ja neid oleks poole vähem? Arendajad polnud sellega päri, sest tuult nii madalate tuulikutega ei püüa.

Järva vallavanem Toomas Tammik selgitas, et seda arutelu teha polnud seadusest tulenev kohustus, vaid valla enda initsiatiiv tutvustada võimalikult vara võimalusi, kuidas eriplaneeringus kaasa rääkida. „Ühtegi otsust veel langetatud pole. See pole projekt, mida vald peab nui neljaks tegema. Küll peame erinevaid huvisid kaaluma, sest kuskile peavad tuulikud Eestimaa pinnal tulema. Kas need tulevad meile või mitte, näitab aeg,“ ütles Tammik.

Järva vallavolikogu algatas 31.08.2022 otsusega nr 57 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise teade“ Järva valla tuuleparkide eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise koos vajalike uuringute läbiviimisega.

Järva valla arendus- ja majandusosakonna juhataja Triin Tippi, kes planeeringut veab, lisas, et 2023. aasta mais oli asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise

hindamise avalik väljapanek, millele järgnesid avalikud arutelud Amblas ja Koigis. Vastavalt sellele, mida siis otsustati, on koostatud ka planeeringu lahendus. 2023. aasta märtsis muutus planeerimiseseadus, mis annab nüüd võimaluse koostada eriplaneering ka üheetapilisena.

Valminud on esialgne planeeringulahendus ja keskkonnamõtude strateegilise hindamise esimese etapi aruanne, mis on volikogu otsuse lahutamatud lisad. Volikogu otsuse eelnõu tutvustati 22. augustil volikogu istungil. Lühiajal saadetakse kõik dokumendid ka kooskõlastamiseks erinevatele ministeeriumidele, naaberomavalitsustele ja kõigile kinnistuomanikele, kelle kinnistu jääb võimalikust tuulikualast vähem kui kolme kilomeetri raadiusesse – neid on 4743 kinnistut, nende seas ka 716 kinnistut, mis asuvad Põltsamaa, Tapa või Türi vallas.

Kogu arutelu võttis linti ERR-i reporter Olev Kenk ja lõigukest sellest sai näha ka ERR-i uudistesaares.



# Rava paisjärv sai omale uhke ujumissilla

28. augusti hommikul võisid varajased ärkajad kohata Rava paisjärves tuukrit. Kõigepealt tehti seal mõõtmistoid. Olari Kontram vees ja Marek Vikat kaldal. Kaardistati tulevase silla suurust, et oleks teada, millist osa veealusest maailmast tuleks tuuker Olari Kontramil uurida. „Eesti järved on pigem kehva nähtavusega,“ ütles Kontram. „Pärast esimest sisseminekut selgub, palju on näha.“

20-kilogrammiline raskus

seljas, sukeldus Kontram vee alla, ujus pisut maad, tuli pinnale ning teatas: „Sügavus on 2,8 meetrit. Täiesti olematu nähtavus, 30 sentimeetrit ja kõik. Paks muda.“ Eesti järved on mudased, nii ka Rava. Kui tuuker oli oma töö ära teinud, algasid silla paigaldustööd. Sama päeva õhtuks oli sild täies uhkuses valmis ning huvilistele kasutada. Varasemalt on Rava paisjärve rannaalal olemas laste mänguväljak, välikäimla ja riietumiskabiin. Nüüd on

tehtud järgmine samm ilusama rannaala poole. Rava järve ühel kaldal on liivarannaga supluskoht, teisel Rava tammik. Tammik võeti kaitse alla juba 1936. aastal eesmärgiga kaitsta ja säilitada liigirikast tammesegapuistut.

Järva vallavalitsus sai Leaderi meetmest (MTÜ Järva Arengu Partnerid, Meede 1.1 – „Investeeringud piirkonna arenguks“, kevad 2024) 12 049,51 eurot toetust projekti „Rava järve ujumissilla rajamine“ elluvi-

miseks. Läbi viidi hange, mille tulemusena jäi ujumissilla hinnaks 13 388,35 eurot.

Projekti eesmärk on ohutu, ligipääsetav ja mugav Rava järve kasutamine ujujatele, kalastajatele ja puhkajatele. Projekti abil paigaldati Rava järvele turvaline moodulitest ujumissild redeli, päästevastuse posti ja istepinkidega. Ujumissilla paigaldas Vibur OÜ.

Järva valla avalikud supluskohad on Väinjärv, Rava, Järva-Jaani, Käravete ja Eistvere järve.

## Ranitsatoetus

Esimest korda kooli mineva lapse toetus on ühekordne sotsiaaltoetus lapse kooli mine misega seotud kulude osaliseks kompenseerimiseks. Järva vallas on toetuse suurus 200 eurot.

Toetus määratakse tingimusel, et taotleja ja laps on rahvastikuregistri andmetel Järva valla elanikud, laps on asunud esimest korda õppima üldhariduskooli esimesse klassi ja ta on kantud õppurina Eesti hariduse infosüsteemi hiljemalt 10. septembriks.

Kui vanem ei täida perekon-

naseadusest tulenevaid kohustusi, makstakse kooli mineva lapse toetus lapse eestkostjale või lapse tegelikule hooldajale.

Toetuse saamiseks esitatakse Järva vallavalitsusele vormikohane kirjalik avaldus kolme kuu jooksul lapse õppima asumisest arvates, avaldus on kättesaadav Järva valla kodulehel <https://jarvavald.ee/teenused-ja-blanketid4>. Eelnimetatud tähtjast hilisemal avalduse esitamisel otsustab toetuse maksmise vallavalitsus.



**Hea koostöö tulemusel valmib Imaveres Taadikvere truup. Vana truup oli kehvast seisust ja lagunenenud. See truup on alternatiivne otsetee Taadikverest Imavere tööstusalani. Truubi valmimise panustas neli osapoolt: Fibenol Imavere OÜ, Stora Enso Eesti AS, Graanul Invest AS ja Järva vallavalitsus. Fibenol maksis ka omanikujärelevalve ja projekteerimise.**

## Peeti meeles endist riigitegelast

Endine Eesti vabariigi riigisekretär, õiguskantsler ja õigusteadlane Artur Mägi sündis Järvamaal Väinjärve vallas (tänapäeval Järva vald) Ramma koolimajas 29. augustil 1904 ja suri Uppsalas 9. novembril 1981.

Sellest, mis jäi nende aastate vahele, räägiti 29. augustil Ramma külas Artur Mäe mälestuskivi juures.

Artur Mäe 120. sünniaastapäeva sündmusel osalesid endised riigisekretärid Katrin Nyman-Metcalf ja Uno Veering (pildil), üliõpilasseltsi Raimla vilistlaskogu esimees vilistlane Tarmo Pihlik, Järva vallavalitsuse ja külaseltsi KaRaMe esindajad.

Mälestuskivi juures kõneles professor Katrin Nyman-Metcalf, kes küll ei tundnud Artur Mäge, kuid kellel on sellegipoolest temaga mitmeidki kokkupuutepunkte. „Olime mõlemad vabariigi valitsuse riigisekretärid eksiilis. Mind määrati ametisse üsna täpselt 45 aastat hiljem – olen viimane Eesti vabariigi riigisekretär eksiilis ja ma väga loodan, et see

tiitel jääbki minule,“ ütles Nyman-Metcalf. „Artur Mägi oli Eesti riigi sünni ja loomise juures. Selle kadumise juures teda polnud, sest ta oli üks neist, kes otsustas, et riik ei tohi kaduda.“

Nyman-Metcalfi sõnul polnud lihtne paguluses olles riiki alles hoida. Talle jäi silma Mäe artikkel „Rahvas riigi võimu kandjana ja riigi võimu teostajana“ aastast 1936. „Olen üsna kindel, et kui ta selle kirjutab, ei osanud ta ette kujutada, et hakkab selle teemaga tegelema mitte ainult teoreetiliselt, vaid ka praktiliselt. Ka tänapäeval on rahvaid, kel pole riiki. Aga riiki ilma rahvata ette kujutada ei saa.“

Artur Mägi oli üks vähestest juristidest, kes pääses pagulusesse, kel oli riigi ja rahvusvahelise õiguse taust. Tal oli oluline roll luua midagi, mis oli jätkusuutlik.

Artur Mäe ja Järvamaa sidemetest rääkis Järvamaa muuseumi teadusjuht Ründo Mülts. „Koht, kust sa põlvned, jääb sind mõjutama kogu eluks,“ tões ta.

Mäe isa August oli Rammal kooliõpetaja ja Artur sai alg-



**Artur Mäe 120. sünniaastapäeva sündmusel osalesid endised riigisekretärid Uno Veering ja Katrin Nyman-Metcalf.**

hariduse isa juures, edasi Järva-Jaanis.

1916. aastal kolis isa Huuksi ja poeg asus õppima Paide linnakooli, mis Eesti iseseisvuse saabudes nimetati ümber Järva maakonna poeglaste reaalgümnaasiumiks.

Vabadussõja ajal kuulus Mägi õppursõdurina Järvamaa kaitseliidu Paide kooliõpilaste rühma. Päris rindele toona 14-aastast püssist lühemat pois ei lastud, kuid tagalas ladusid kaitstes tegi ta tublit tööd.

Paide poeglaste reaalgümnaasiumi lõpetas ta 1923. aastal.

Mägi töötas pärast Tartu ülikooli õigusteaduskonda immatrikuleerimist 1923/1924. õppeaastal Sargvere kuueklassilises algkoolis õpetajana – ka siis valitses koolides seoses kuueklassilisteks muutmisega haritud õpetajate põud.

Enne seda, kui Mägi liitus üliõpilasseltsiga Raimla, oli ta üks neist, kes vedas eest Järvamaa üliõpilaste kogu – et ühest kandist pärit inimesed mõtleksid haridust saades ka oma kodumaakonna peale ja annaksid paikkonna arendamiseks midagi tagasi. Kogu tegutses perioodil 1923–1929 ehk ajal, mil Mägi oli tudeng. Toetati kehvimatest oludest pärit tudengeid, uuriti ja rendati Järvamaad ja elavdati igakülselt maakonna kultuurielu.

**29. SEPTEMBRIL 2024**

**VABADUSSÕJAS LANGENUTE MÄLESTUSKIVI AVAMISEST JÄRVA-JAANIS 95 AASTAT**

**11.00** Jumalateenistus Ristija Johannese kirikus.  
Kaasa teenivad segakoor ja naiskodukaitsjad

**12.00** ausamba pargis

- lühiülevaade ausamba püstitamistest ja taastamisest
- 1989. aastal paigaldatud mälestuskivi taaspühitsemine
- sõnavõttud

Järgneb vestlusring pastoraadis.  
Vestlust juhib Ründo Mülts

Näitus pastoraadis







## Sisekonkurss tõi Järva vallale uue sotsiaalosakonna juhataja

Järva vallavalitsus korraldas sisekonkursi sotsiaalosakonna juhataja ametile. Valituks osutus Natali Medvedev, kes asus tööle 1. septembril 2024. Natali on sotsiaaltööd teinud erinevate juhtide käe all ning peab oma suureks eeskujuks sotsiaalosakonna kunagist juhatajat Katre Mägit. „Pean Katrest väga lugu. Katre oli minu jaoks kõige parem juht. Ta oli alati toetav,“ mõtiskles Natali, kes tõi hea meeskonna tunnuseks välja üksteise toetamise, avatud suhtlemise ja koostöö. „Et meil ei oleks keegi üksi.“ Natali soovib suurendada tiimis ühtsuse tunnet. Tähis on see, et iga liige tunneks ennast osana meeskonnast. Oluliseks peab ta ka tööetikat ja kokkulepetest kinnipidamist.

Miks sotsiaaltöö? „Ma ei oskakski midagi muud teha. Olen inimeste inimene.“ Natali jaoks pole sotsiaaltöö lihtsalt elukutse, vaid kutsumus. Järva valda tuli ta tööle viis aastat tagasi. „Alustasin Imavere ja Kareda piirkonnast, seejärel sain juurde Järva-Jaani piirkonna,“ meenutas ta. Ühel hetkel paikkonnad vahetusid ning Natalile jäi Ambla-Albu piirkond. Järva vald on aga üks vald. Sotsiaalosakonnas puudub ühe piirkonna eristamine teisest. „Ma tahan, et meil oleks väga hästi.“ Natali süda kuulub koduvalla edendamisele. Ta soovib arendada ka teenuseid, sealhulgas koduteenust. Koduteenuse alla läheb näiteks inimese pesemine ja mähkmete vahetamine, et võimaldada isikul võimalikult kaua oma kodus elada. Iga inimene peab tajuma, et ta on väärtustatud. Väga kiidab ta Kodutare tüüpi maju, mis on spetsiaalselt eakatele loodud hooned.

„Mul on kõik rohujuure tasandid läbitud,“ nendib Natali. Tal on laialdane ülevaade sotsiaalvaldkonna erinevatest teemadest. Muuhulgas on ta teinud noorsootööd, koduhooldustööd, olnud ametis erikoolis. Ta näeb seda, et ametnikul tuleb inimeste jaoks olemas olema. Töötajad peavad teadma oma tööülesandeid, kuid võiks näha ka ametijuhenditest kaugemale.

Sotsiaaltöö võib olla kohati väga kurnav. Natali sõnul sobivad sellesse valdkonda inimesed, kes on töökad ja oma natuurilt tugevad. Läbipõlemise vältimiseks tuleks reguleerida töö- ja puhkeaega. Tööd tuleb teha töö ajal ja kui puhata, siis puhata. Vaimset tervist aitab hoida ka hea meeskonnatöö ja üksteise toetamine. „On vaja võimalust ennast välja elada, kui puutud kokku raske olukorraga. Teha kovisioone. Olla oma meeskonnaga koos, rääkida muredest ja lahendada neid üheskoos,“ lisas Natali nipi vaimse tervise hoidmiseks. Natali oskab ka endale aega võtta. Vabal ajal võib teda kohata Ambla regilaulu naiste pundist, näiteringist või aiamaalt. Samuti on tema jaoks oluline õppimine. Sel aastal sai Natali Tallinna ülikoolist magistrakraadi sotsiaaltöös.

Natali meeskonda kuuluvad sotsiaaltöö peaspetsialist, kaks laste ja pere heaolu peaspetsialisti, noorte heaolu spetsialist, peretöötaja, eestkostespetsialist, seitse koduhooldustöötajat ning kaks sotsiaaltöö spetsialisti. Natali kiidab häid koostööpartnereid: politseid, perearste, töötukassat, sotsiaalkindlustusametit, Järvamaa haiglat, Imastu hooldekodu ning koostööd erinevate MTÜ-dega.

## Järva-Jaani lasteaia Jaanilill uus direktor järgib oma südame kutset

Lasteaias töötamine on Sirjeli unistus olnud juba Koeru lasteaia käimise ajast. „Viimases rühmas küsiti, kelleks ma tahan suurena saada. Minu unistus oli saada lasteaia kasvatajaks. Unistustel on kombeks täituda,“ sõnas ta. „Lasteaias ja lastega töös inspireerib mind laste siirus, ehedus, nende tulevikku vaatav positiivne hoiak, mitmekülgsus. Meeldib lapselikkus, lastes olev ja välja paistev elurõõm, südamlikkus. Iga laps on väärtuslik.“ Sirjeli loodab, et ka direktori ametis olles jääb tal aega lasteaialastega tegeleda.

Järva-Jaani lasteaia uus direktor Sirjeli Tombak on pärit Järva vallast. Koerust pealinna töötama ja elama suundunud Sirjeli leidis 30 aastat hiljem tee tagasi oma kodukanti. Tallinnas elades tundis ta sidet Järva vallaga, külastas siinseid üritusi, muuseumi ja oma perekonda. „Miski tõmbas mind tagasi maale elama,“ sõnas Sirjeli. Maal elamise juures toob ta positiivse küljena esile rahuliku elutempo ja ilusa keskkonna.

Juuli tõi Sirjeli ellu lisaks uuele töökohale ka uue elupaiga Järva-Jaanis. Lasteaia direktoriks kandideeris ta kavatsusega erialaselt edasi liikuda. „Tahtsin midagi oma elus muuta. Soovin jagada oma kogemusi, teadmisi ja oskusi ning tundus, et lasteaia juhi roll sobiks mulle,“ ütles ta. Sirjelil on alushariduse bakalaureuse diplom Tallinna ülikoolist ning ligi 25 aastat kogemust lasteaia õpetajana. Enese täiendamist oluliseks pidav Sirjeli osaleb tihti mitmetel täienduskoolitustel ning omandab praegu magistrakraadi Tartu ülikoolis kaasava hariduse erialal. „Üks aasta on jäänud veel magistrantuuris õppida,“ lisas ta.

Alusharidus on Sirjeli südame kutse ning ta näeb lasteaia töös suurt missiooni. „Minu üks moto on: mis me teeme täna – teeme homse jaoks. Kõik, mida me soovime täiskasvanuna ühiskonnas näha, kogu väärtussüsteem, peaks olema külvatud lapsesse täna,“ sõnas ta. „Seda saan omakorda mina kui lasteaia juht aidata ellu rakendada ja teostada.“ Juhina soovib ta toetada ja suunata laste arengut ning teha koostööd lasteaia töötajate ja kogukonnaga laiemalt. Tore ettevõtmine leidis aset 3. augustil Järva-Jaani kodukohvikute päeval. Lasteaia kollektiiv pakkus soolaseid ja magusaid hõrgutisi ning avatud oli põnevate tegevustega lasteala. Kogu tulu suunati lasteaialaste mänguvahendite uuendamiseks.

Vabal ajal meeldib Sirjeli reisida ja looduses liikuda, ta pooldab aktiivset eluviisi. „10 000 sammu tuleb iga päev täis.“ Talle pakub rõõmu aja veetmine sõprade ja lähedastega ning nendega peetud tähendusrikkad vestlused elust ja väärtustest. Koosolemise võimalustest meeldib talle kokkamine ja lauamängude mängimine. Lisaks naudib ta Järva valla rabade ja RMK loodusradade avastamist, jalutuskäike Järva-Jaani alevis ja rattasõitu kergliiklusteedel. Praegu peab Sirjeli aga oma peamiseks prioriteediks õppimist ja kõike sellega seonduvat.



## Kutsumus tõi tagasi kooli: Koeru keskkooli uus direktor on Anneli Eesmaa

„Mõtlesin tükk aega, sest ka valla töötajad on väga toredad ja nendega on väga vahva koos toimetada, aga kool on minu hinges, minu teine kodu,“ tunnistas Koeru keskkooli uus direktor Anneli Eesmaa. Anneli on kogu oma tööelu tegutsenud hariduse valdkonnas. Ta väärtustab kogemust praeguses ametis Järva valla hariduse peaspetsialistina, kuid tunnistab, et koolis töötamine on alati olnud tal hinges. 1. septembrist kuni 22. septembrini töötab ta poole kohaga ning alates 23. septembrist täiskohaga Koeru keskkooli direktorina.

Anneli õppis Tallinna pedagoogilises instituudis (nüüdne Tallinna ülikool – toim) algklasside õpetajaks. Pärast ülikooli lõpetamist alustas ta töötamist haridusvaldkonnas, temast sai klassiõpetaja Koeru keskkoolis. „Olin selles ametis kümme aastat,“ meenutas Anneli oma esimest tööd. Seejärel sai ta toonaselt koolijuhilt ettepaneku õppejuhiks (sel ajal õppealajuhataja – toim) hakata. Anneli töötas Koeru keskkoolis õppejuhina 18 aastat kuni liikus uutele radadele.

Pärast 28 aastat panustamist Koeru keskkooli haridusellu tegutses Anneli eri ametites, hoides aga alati ennast hariduse sees. Lasteaiajuhi, gümnaasiumi direktori ja õppejuhi ametid eri asutustes löid laialdase kogemustepagasi. Anneli tegi otsuse, et üle 50 kilomeetri kaugemale tööle oma Koeru kodust ta ei sõida. Selles raadiuses töötades sai ta näha, kui suured võivad olla erinevused organisatsioonide vahel. „Oli väga põnevaid inimesi ja huvitavaid olukordi. Ka selliseid, mida kellelegi ei soovitaks, aga ma tulin nendest läbi ja õppisin kõigest.“ Anneli vahepealset eemalviibimise perioodi ei kahetse. Saadud kogemus oli rikastav ning õppetundidest saadut on ta ka hiljem oskuslikult kasutanud.

Anneli soovib Koeru keskkoolis töötada kuni väljateenitud pensionini. Teda innustab tegutsemine suurepärase töökeskkonnas ning ta soovib selle loomisesse ka uues ametis panustada. „Edu toob see, kui kõik tegutsevad koos ühise eesmärgi nimel,“ lisas Anneli, kes väärtustab meeskonnatööd. Hea meeskonnatöö loob hea kooli. Koeru keskkoolis tehakse väga paljusid asju väga hästi. Anneli soovib leida koos oma tiimiga selle ühe erilise asja, n-ö Koeru Nokia. Oluliseks peab ta ka õpiuskuste teadvustamist. „Meil on hästi palju tööd ees,“ sõnas Anneli, kes saab omale meeskonnale, mis koosneb väga paljudest uutest liikmetest. Lisaks Annelile alustab Koeru keskkoolis sel õppeaastal tööd üheksa uut inimest. Õpetajate puudus on koolides üldine probleem ja õpetajad liiguvad aktiivselt ühelt töölt teisele.

Anneli õpib ka ise ja on ennast mitmeti erialaselt täiendanud. Näiteks õppejuhina on ta osalenud Tallinna ülikooli korraldatud programmis „Liidriks ei sünnita“. „See pani paljuski teistmoodi mõtlema,“ meenutas Anneli. Programmis jagati näiteks teadmisi turundusest ja aju-uuringutest. Suurt väärtust lõi ka alustavate koolijuhtide arenguprogramm.

# Tunnustati tublisid haridustöötajaid ja tutvustati uusi juhte

27. augustil toimus Türi kultuurimajas maakonna õppeaasta avaseminar, kus tunnustati ka tublisid haridustöötajaid. Sel aastal esitati Järvamaa hariduspreemiatele 53 nominenti, neist 27 Järva vallast. Laureaaditiitli tõime koju viies kategoorias.

**Aasta lasteaiaõpetaja** nominendid Järva vallast olid Anneli Uusimaa Järvapesa lasteaia Aravete õppekohast, Kathleen Allmere Koeru lasteaia Pääkeseratas, Lilian Okas Imavere lasteaia ja Merilin Pärn Peetri kooli lasteaia.

**Aasta klassiõpetaja** nominendid Järva vallast olid Ann Roots Imavere koolist, Mariina Kirsuu Koigi koolist, Reeli Kõll Järva-Jaani gümnaasiumist ja Signe Jõerand Põhja-Järva kooli Ambla õppekohast.

**Aasta klassijuhataja** nominendid Järva vallast olid Anne-Ly Pihlak ja Keio Kustavus Koeru keskkoolist, Kristiina Oprištšenko Põhja-Järva kooli Albu õppekohast ja Ele Hallimäe Järva-Jaani gümnaasiumist.

**Aasta klassijuhataja on Gerly Leht mets Imavere koolist.** Klassijuhataja Gerly on igakülgsest aktiivne ja nüüdisaegne klassijuhataja, olles õpilastele sõber ja teekaaslane, ergutaja ja lohutaja, uute ideede genereerija ja meeskonnaga nende teostegija. Klassiööd ja matkad. Ekskursioon Londonisse sai teoks kolme aasta jooksul küpsetiste, kaartide ja seebilillede meisterdamisest saadud lisaraha toel. Gerly kuulub Järvamaa naiskodukaitsjate ri-

dadesse, osaleb koormusmatkadel ja paneb ennast igakülgsest proovile. Ta kirjutab projekte, et koolile lisarahastust saada. On hea kolleeg, kelle käest küsitakse nõu, kui tehnilised vahendid ei toimi.

**Aasta põhikooli aineõpetaja** nominendid Järva vallast olid Katrin Lumiste Põhja-Järva kooli Aravete õppekohast, Mart Piiroja Järva-Jaani gümnaasiumist, Raili Adelbert Koeru keskkoolist, Siiri Tamm Imavere koolist ja Tiia Järve Koigi koolist.

**Aasta gümnaasiumiõpetaja** nominent Järva vallast oli Agnes Kaio Järva-Jaani gümnaasiumist.

**Aasta gümnaasiumiõpetaja on Ilme Rääk Koeru keskkoolist.** Õpilaste sõnul ei õpeta õpetaja Ilme ainult ainet, vaid loob keskkonna, kus õpilased mõistavad, milleks nad õpivad ja kuidas õpitut päriselus kasutada. Ilme kasutab nüüdisaegseid õppemeetodeid, et teha tundi põnevamaks. Õpetaja kasutab ainetundides erinevaid õpetamisviise. Lisaks õpetajametile töötab ta kirjastuses ka keeletoimetajana. Ta hoiab ennast kursis uute ja põnevate õppematerjalidega. Õpetaja Ilme on alati sõbralik ja toetav. Ta ei halvusta kunagi, vaid püüab eba-meeldivates olukordades leida positiivsust.

**Aasta huvihariduse** kategooria nominendid Järva vallast olid Anne Muhk Koeru keskkoolist, Kersti Liivak Põhja-Järva kooli Albu õppekohast ja Leelo Ambos Koeru keskkoolist.

**Aasta õppeasutuse juhi** no-



**Aasta klassijuhataja Gerly Leht mets Imavere koolist võttis tunnustuse vastu Järva vallavanemalt Toomas Tammikult ja SA Järvamaa nõukogu esimehelt Sulo Särkinenilt.**

minent Järva vallast oli Maris Piiroja Järva-Jaani gümnaasiumist.

**Aasta õppeasutuse juht on Tiia Mänd Põhja-Järva kooli Albu õppekohast.** Tiia jaoks on oluline nii füüsiline kui ka vaimne keskkond. Ta on nutikas leidmaks uusi lahendusi. Ta on kirjutanud lugematul hulgal projekte, kaasanud kogukonnaliikmeid, koostööpartnereid, lapsi, lapsevanemaid ja õpetajaid. Ta leiab alati võimaluse ja on eeskujuks oma oleku ja tegudega. Tiia kutsus ellu kooli iganädalased väärtusminutid, kus lugude jutustamise ja tunnustamise kaudu toimub väärtuskasvatust. Ta käivitab ka loengusarja „Lastevanemate akadeemia”. Kogukond

on kooli tegemistesse kaasatud. Kolme aasta jooksul on tema eestvedamisel toimunud mitu suurt kogukonna ja kooli ühist üritust (kooli muusikal, kogukonnapäev, teraapiatua avamine mõisas). Ta osaleb aktiivselt kohaliku hariduselu puudutavate töörühmade töös ning räägib kaasa väga argumenteeritult ja sisukalt, fookuses alati õpilane.

**Haridusteo laureaat on SA Anton Hansen Tammsaare Muuseum Vargamäel.** Tammsaare muuseum Vargamäel väärib esiletõstmist, kuna tal on suur roll kogukonnas hariduselu rikastamisel ja tähenduslikuks muutumisel, sidudes tänapäevased kogemused pärimuse ja kultuuriloo-

ga. Vargamäe muuseum toetas õpetajate üldstreiki, pakkudes õpilastele sel perioodil tasuta programmi. Ta on hea partner muuseumitundide planeerimisel, võistlusemises, kogukonnapäeval ning muuseumitee korraldamisel.

**Aasta hariduse sõber on AS Graanul Invest Järva vallast.** Firma osaleb aktiivselt kogukonna hariduse toetamisel, kutsudes õpilasi ja õpetajaid ettevõttesse külla ning näidates, kuidas käib töö ja soojuse tootmine. Paljud Imavere kooli lapsevanemad töötavad selles ettevõttes ja tööandjana on firma peresõbralik, võimaldades vanematel osaleda kooli üritustel. AS Graanul Invest on väikese maakoo-

li õpilaste piiratud võimaluste suurendamiseks palju ära teinud ning mängib kogukonnas suurt rolli hariduselu mitmekesistamisel ja tänapäevastamisel. AS Graanul Invest on korduvalt toetanud Imavere kooli õppetööd, mis on maapiirkonnas, kus noortel on vähem võimalusi, väga oluline. Näiteks toetati 2022/2023. aastal Rakett69 õpilahvite läbiviimist. Tutvustatakse ettevõtte tegevust ja selle seotust koolis õpitavaga.

Järva vallavanem Toomas Tammik ja abivallavanem Siim Umerov tutvustasid koolirahvale ka Järva valla uusi haridusjuhte: lasteaeda Jaanilill juhhib **Sirjeli Tombak**, Koeru keskkooli **Anneli Eesmaa**.

# Üheskoos tugevaks: Rammusport kui hea viis perega aega veeta

KRISTI KIRSS

Aravete kandis elab väga erinev pere. Täis tugevust, julgust ja ühtsust ning üksteise toetamist. Tegemist on perekonnaga, kes paneb enda füüsilise võimekuse proovile rammumeestele ja -naistele mõeldud alal harrastades. Oma saavutustega on nad jõudnud Eesti parimate hulka. Tanel Aeg, Timo Kuusemaa, Siim Süld ja Diana Süld moodustavad neljaliikmelise perekonna, kes lisaks ühistele treeningutele käivad ka ühiselt võistlemas. Kõige värskem rammuspordi tegija on Diana Süld, kes elas oma vendadele Tanelile ja Timole ning abikaasale Siimule igal võistlusel nii väga kaasa, et otsustas ka ise ala proovida. Oma vanematele, tädi ja onudele elavad kaasa ka pere pisemad liikmed.

## OMA PERE SUURIMAST FÄNNIST EESTI MEISTRIKS

Eestis võisteldakse rammuspordis viiel alal. „Minu vennad ja abikaasa on rammusporti teinud päris mitu aastat. Ja ma olen kõikidel võistlustel käinud kaasa elamas,“ kirjeldas Diana, kuidas ühest pealtvaatajast sai sportlane. Diana sünnitas kolmanda lapse, lõpetas ülikooli ning tundis, et tal oleks vaja uut väljakutset. Eelmisel aastal otsustas ta, et teeb 2024. aastal ühe rammuspordi mõõduvõtmise kaasa. „Sellest ühest on saanud nüüd 1, 2, 3, 4 võistlust,“ loetles ta enda osalemiskordi.

Lisaks sellele, et Diana on saanud esikohti Albu rammunaise võistlusel, on tal ette näidata ka tiitleid suurematelt mõõdukatsumistelt. „Ma olen Eesti meister autotõmbamises ja palgisurumises,“ ütles Diana, kelle sõnul lihtsalt läks niimoodi. Võit ei olnud talle eesmärk, tähtis oli kogemusi saada ning perega koos aega veeta. „Oluline on just see, et ma saan oma vendade ja abikaasaga kõike seda koos teha. Kuna ma niikuinii alati elan neile kaasa, siis seekord said nemad ka mulle kaasa elada.“ Diana tunnistas, et närv on tal suurem pigem siis, kui vennad ja abikaasa võistlevad, mitte ta ise.

## RAMMUSPORT ALGAB JÕUSAALIST

„Lisaks tugevusele on vaja ka julgust, et võistlustel osaleda,“



selgitas Diana, kelle viimane mõõduvõtmine toimus ilma varustuse ja ettevalmistuseta. Naine läks pealtvaatajaks, aga sai rammumeeste grupilt indu, et ka ise palgisurumisel osaleda. Seda ala tegi ta esimest korda ja sai kohe ka esimese koha. „See on nii hea tunne, kui lähed võistlema. Mitte esikohta püüdma, vaid võistlema, ja ületad iseennast,“ rääkis Diana. Viimasel võistlusel vedas ta 200 kg karu ja tegi 160 kg jõutõmmet. „Ma ei uskunud eluilmast, et suudan neid liigutada, kuid tegin mõlemad ära. Mul olid pisarad silmas, sest ma olin enda üle nii uhke, ma ületasin ennast.“

Kõik pereliikmed tõdeavad,

et rammuspordiga tegelemine saab alguse jõusaalist. Seal ehitatakse põhja, muudetakse kogu keha tugevaks ja vastupidavaks. „Mina olin esimene, kes jõusaali läks,“ meenutas Timo teekonda rammuspordi juurde. Venna eeskujul jõudis jõusaali ka Tanel. Samuti on Siim aastaid jõusaalis käinud. Diana järjepidevad treeningud algasid eelmise aasta juunis. „Me kasutame kõik ühte äppi, mis genereerib meile raskuseid ja tõstab neid pidevalt, et oleks mingi areng. Otseselt rammumehe alasid ma võistlusteks ette valmistanud ei ole,“ selgitas treeningplaani Diana. „Äpis laod põhja,“ sõnas Tanel.

Rammuspordist innustus peres esimesena Tanel. „Juba noorena tahtsin rammumeheks saada. Minu iidol oli Marko Remlik. 13-aastaselt hakkasin jõusaalis käima. Arvan, et esimese rammumehe võistluse tegin 16-aastaselt. Olin vist kõige noorem võistleja,“ meenutas Tanel. Rammuspordiga võivad tegeleda ka alaealised. Kui lapsevanem on nõus ja noorel jõudu, siis on teed valla. Võistlema ei pea suurte täiskasvanud meestega, sest rammuspordis on olemas eri kaalukategooriad. „Tanel ongi see, kes on alaga juba aastaid kõige intensiivsemalt tegelenud. Tal on päris palju karikaid ja

ta on ka välismaal võistlemas käinud,“ lisas Diana.

„Rammusport on hästi mitmekülgne – seal on ka liikumisasid. Jõusaalis raskustega eriti ringi ei liiguta. Rammuspordis on aga meeletud raskused, mida tuleb pea kohale tõsta – erinevad plokid, kivid,“ selgitas rammuspordi ja jõusaali erinevust Tanel. „Rammusport on spetsiifiline ja selle alad hõlmavad lihaseid, mida tavalises jõusaalis ei treenita, aga jõusaalist on palju kasu. Ilma jõusaalita kohe rammuspordiga tegelema hakates on kindel, et saad vigastada,“ lisas Timo.

Võistlemas käiakse nii Eestis kui ka välismaal (Lätis, Ukrainas, Soomes). Vahel on rohkem võistlemist, vahel vähem. Tihe dam võistlusperiood on väsitav ja siis trenni väga ei jõua teha. „Ma ei tee seda ala nii tõsiselt nagu Timo ja Tanel. Tavaliselt võistlen aastast ühe või kaks korda. Mulle meeldib käia harrastajana,“ jagas oma kogemust rammusportlasena Siim Süld. Ta tõdeb, et trennitemine on üldiselt väga kasulik, annab hea enesetunde ja enesekindlust. „Füüsiline vorm on parem kui keskmisel inimesel,“ lisas ta. Siimu esimene võistlus oli üle kümne aasta tagasi.

Nädalas teeb rammupere kolm kuni viis trenni, korraga 1,5–2 tundi. Mõned treeningud on ka taastavad, need kestavad pisut lühemat aega.

## PERE TUGI AITAB

Head tulemused on tulnud tänu pühendumisele ja suurele tööle. Ette on tulnud ka raskeid hetki ja motivatsioonipuudust. Leida nendel hetkedel enda seest jõudu pingutada pole alati lihtne. Teekonnale on maha jäänud väga palju higi, verd, vigastusi, loobumisi ja pisaraid. Üheskoos on pere sel teekonnal suutnud ületada mitmeid keerulisi hetki.

„Pere toetus aitab väga palju,“ tõdes Tanel. Koos perega sõidetakse mõnel suvel läbi pea kogu Eesti. Sõitu alustatakse hommikul ja tagasi koju jõutakse õhtul. Ollakse üksteise suurimad mentorid, treenerid, fännid ja innustajad. Väärtustatakse ühist aega ja ühtsustunnet. „Teeme koos trenni ja julgustame üksteist. Teinekord tuleb tunne, et rohkem ei jaksa – siis on vaja, et keegi kõrvalt ütleks, et tegelikult

jõuad ikka,“ jagas oma perekonna motot Diana. „See on hea, et me käime kõikidel võistlustel koos. Koged perekonna tuge, kaasa elamist,“ lisas Timo.

„See on tore aja veetmise viis. Ja ka lapsed elavad sellele kaasa. Nad näevad, et sport on oluline,“ ütles Diana ning lisas, et treeningutel ja võistlustel on pere pisemad alati kaasas. Oma treeningute vahepeal tegeletakse ka lastega. Lapsed käivad oma trennides ja saavad aeg-ajalt koduseid ülesandeid, mida siis jõusaalis teevad. Näiteks spagaati, silda jne. „Ma filmin harjutuse üles ja saadan treeneritele. Nii et päris niisama nad siin pole,“ selgitas kolme väikese lapse ema Diana. Kuidas leiab ta kõige juures aega spordiga tegeleda? „Hea planeerimisoskusega on võimalik kõike teha. Mul on tahtmine, selline jonnakus. Kui ma tahan midagi teha, siis leian selleks aja.“

See, et nii mitu pereliiget on kõik leidnud tee rammuspordi juurde, on üsna ainulaadne. „Eestis ei ole näinud, et selline punkt koos oleks. Neli inimest. Mul naine käis ka vahepeal trennis, aga see pole vist tema teema. Lapsed on aga kogu aeg saalis. Kõigil on siin mugav,“ ütles Tanel. Kui enamasti on inimesed hädas, mida kellelegi sünnipäevaks või mõneks tähtpäevaks kinkida, siis rammupere seda muret pole. Üksteisele kingitakse kõike, mis on seotud trenni tegemisega: vitamiine, põlvesidemeid, tosse jne.

Tanel peab plaani rammuspordiga tegelemine lõpetada, aga on seda igal aastal edasi lükanud. Ta on innustunud mõttest jagada oma kogemust noortega. „Ma tahaksin seda edasi anda, mida mina soovisin noorena saada. Noore poisina tegin trenni, et olla suur ja tugev. Kogu aeg põrusin ja põrusin, ei olnud arengut. Olin häbelik ja ei julgenud suuremate käest abi küsida,“ ütles Tanel, kes julgustab noori nõu küsima. Kõik on kuskilt alustanud ja kellegi toega on alati lihtsam. Vahel võib peas kuulda ka kahekõnet, kus üks pool ütleb, et ei jaksa, ning teine pool jälle, et saab ikka. Ka siis on teistest tuge. Üheskoos trenni tegemine liidab, annab jõudu, innustab. Kui sa ei oska, ära jää üksi. Ole julge ja küsi abi.

## Aravete jõujaama teatakse ka kapitehasena

MTÜ Aravete Jõujaama asutasid 25. augustil 2010. aastal Erik Kuningas ja Marko Remlik. Jõujaam koondab endas nii tõsiseid sportlasi kui ka harrastajaid ning aitab neile luua enda vormis hoidmiseks, arendamiseks ja omavahelisteks võistlusteks paremaid tingimusi. Järva-maal Aravete spordihoones on Aravete jõujaama kasutada jõusaali ruumid ning sinna on soetatud eri projektide abil tõstmise treeningseadmeid. Jõusaalis korraldatakse nii vabariikliku, maakondliku kui ka piirkondliku tähtsusega võistlusi.

Erik Kuningas alustas rammuspordiga enne Marko Remlikut, kuid Aravetelt oli esimene rammumees siiski Remlik. „Esimesel hooajal olin küll üksi, aga juba mõne aasta pärast, kui olin mõningase edu saavutanud ja sellel alal nime teinud, oli Aravetelt ja selle ümbrusest võistlevaid rammumehi juba pea kümme noort ja ka mõni vanemgi,“ rääkis Remlik.

Seejärel hakkas Remlik looma võimalusi rammuspordiga tegelejatele. 2006. aastal oli jõusaal viletsas seisus. Remlik hakkas masinaid parandama ja hooldama ning viis sinna ka enda isikliku varustuse. „Alguses koosnes saali tehnika linna suurtest saalidest välja vahetatud inventarist, millele sai uus elu sisse puhutud. Viimastel aastatel oleme aga soetanud ka päris mitu uut treeningvahendit,“ lisas Remlik.

Jõujaama asukohta on keegi huumorit armastav inimene märkinud Google Mapsis Aravete kapitehaseks. „Me ei muutnud seda ära – hea huumor on ka hea reklaam. Nüüd on meil isegi kapitehase kirjadega särgid valminud,“ selgitas Remlik.

# Maal elamise päev liidab kogukonda

8730 elanikuga Järva vald osaleb maal elamise päeval neljandat korda. Kõik need on olnud eriilmelised sündmused, mis pakkunud tegemislusti korraldajatele ja osalemislusti külalistele. Maal elamise päev on toimunud Imaveres, Järva-Madisel ja Albus, Järva-Jaanis ja Koerus.

Järva vallavanem Toomas Tammik ütles, et maal elamise päev on väga kasulik, kuna see toob fookuse maapiirkondadele ja annab võimaluse tutvustada suurepärase elukeskkonda, inimesi ja asutusi – kõike, mis maaelu väärtuslikuks teeb. „Vähem tähtis pole, et saame ise selle protsessi käigus oma teenused ja võimalused üle vaadata, neid parendada.“ Sel päeval on Tammiku sõnul kaks suunda: saame tutvustada oma suurt ja noort valda oma inimestele, aga ka neile, kes väljastpoolt meie vastu huvi tunnevad. „Aastatega on fookus muutunud: kui algul oli see päev sihitud uutele tulijatele, siis nüüd keskendutakse neile, kes siin elavad.“

Tammik lisas, et maal elamise päev liidab kogukonda ja paneb ühes rütmis tööle, samuti aktiveerib see veelgi enam valla ja kogukondade vahelist suhtlust – koostegemise rõõm on suur. „Päev täidab eesmärgi ka siis, kui kogukond saab ühtsemaks. Kui keegi sellest päevast inspireerituna meile elama kolib, on boonus.“

Sel korral on maal elamise päeva sündmuste kese Aravete, selle korraldamist veab eest Kangrumäe külakultuuri eden-

damise selts ja Marta Kondas. „Paljudes kohtades maal, kus elab 200–300 inimest, pole mitte midagi. On ainult elamine, aga meil on Aravetel kõik olemas: kool, lasteaed, kaks perearsti nimistut, apteek, kaks ketipoodi, lillepood. Meil on mitmeid iluteenuseid: maniküür, pediküür, massaaž, juuksur,“ nimetab Kondas mõned võimalused, mis teeb Aravetest suurepärase elupaiga. Ta lisab, et Aravetel on ka rikkalik kultuurielu, saab tantsida ja pilli mängida ning samuti on loodud mitmekülgsed võimalused sportida.

Tegevused algavad juba päev varem: 20. septembril saab külastada OÜ Terasman tehast ja Saint-Gobain Eesti Aravete tehast.

21. septembril viivad kõik teed Aravete koolihoone juurde. Seal on avatud Rebase talu õunanäitus, tutvustatakse Põhja-Järva kooli Aravete õppekohtas alustavaid huviringe. Samas majas on kell 11–14 avatud Järvapesa lasteaed, raamatukogu, maja ees on vaadata ka raamatukogubuss Krööt.

Hommikut alustatakse kell 10 kooli saalis taskuhäälingu avaliku lindistusega – vallavanem Toomas Tammik kutsub hommikukohvile. Kell 11 tuleb talle seltsiks arhitekt Toivo Tammik ja jutt läheb piirkonna kõige tähtsamale investeeringule – Aravete uue lasteaia ehitusele. Muide – teemaplokkide vahel tantsivad Põhja-Järva kultuurikeskuse tantsurühmad.

Kaugele pole vaja minna: kell 11–14 saab külastada sama hoone keldris asuvat varjumiskohta, kus Kangrumäe külakul-

tuuri edendamise selts tutvustab kodanikuühiskonna sihtkapitali innovatsioonifondi projekti „Turvalisem Aravete kogukond“, naiskodukaitsjad räägivad evakuaatsioonikoti pakkimisest ja pakuvad suppi.

Tore on, et Aravete Agro tuli kampa ja paneb Meie poe parklasse üles oma tehnika näituse. Samal ajal, ikka kell 11–14 korraldab Järva valla noorsootöokeskus noortele seiklusmängu.

Tutvustame ka sportimisvõimalusi Aravetel: Pilve pere krossiprojekti, Aravete jõujaama tegemisi; Järva valla spordikeskuse ja EST1 Karting Aravete kardiraja võimalusi.

Toimub ka mitmeid huvituure: kell 12 kunstituur „Aravete maalitud aknad“, mida juhivad Kai Vähter ja Kalvi Kirspuu; külla ootab Aravete päästekomando ja Mägise aiand, kus on uudistada näitus Piibe teatri Rabassaare etendusest „Vaikuse saar“.

Ei saa me ka seekord läbi bussita. Kell 14 on aga kõik huvilised oodatud bussituurile marsruudil Aravete–Käravete–Sipelga–Ambla–Rava–Maarjamõisa–Aravete, mida juhivad Ants Käärmaa isiklikult. Buss väljub Meie poe eest.

Kui selle kõige peale kõht tühjaks läheb, on avatud ka Kete kohvik ja kell 12 avatakse Kaasikute kodukohvik, kust saab imemaitsevaid kooke – saladuskatte all võib öelda, et Keidy ja Kaidy on ka kodus!

Et ikka kindlasti kõigest osa saada, tasub end kirja panna marta.kondas@gmail.com või telefonil 529 9951.



**MAAL ELAMISE  
PÄEV 2024**  
JÄRVA VALLAS, ARAVETEL

**20. SEPTEMBRIL**

**Kell 10 külastame OÜ Terasmani tehast**

Tööstuse tee 1, Aravetel

**Kell 11 külastame Saint-Gobain Eesti AS Aravete tehast, Tööstuse 11**

Kohtade arv on piiratud! Pane end kirja  
marta.kondas@gmail.com

**21. SEPTEMBRIL KELL 10–16  
ARAVETE KOOLIS**

**Avatud Rebase talu 70 õunasordi näitus**

**Kell 10 hommikukohv vallavanemaga** – arengutest Järva vallas räägib vallavanem Toomas Tammik.

Esinevad Põhja-Järva kultuurikeskuse tantsijad

**Kell 11 arutelu Aravete lasteaia ehitusest** – Järva vallavanem Toomas Tammik ja arhitekt Toivo Tammik

**KELL 11–14**

**Aravete avaliku varjumiskoha külastus.**

Kangrumäe Külakultuuri Edendamise Selts tutvustab KÜSK-i innovatsioonifondi projekti „Turvalisem Aravete kogukond“, Naiskodukaitsjad räägivad evakuaatsioonikoti pakkimisest

**Aravete kooli huviringide tutvustus**

**ARAVETEL KELL 11–14**

**Meie poe parklas Aravete Agro tehnika näitus**

**Järva valla noorsootöokeskus korraldab noortele seiklusmängu**

**Haridus:** Järvapesa lasteaed, Aravete kool

**Kultuur:** Põhja-Järva kultuurikeskus, raamatukogu, raamatukogubuss Krööt, eakate klubi Vokiratas

**Sport:** Pilve pere krossiprojekt, EST1 Karting Aravete, Järva valla spordikeskus, Aravete Jõujaam

**Aravete päästekomando ootab külla!**

Kõigi külastajate vahel loositakse välja meene!

**TOIT**

**Avatud Kete kohvik**

**Kell 12 avatakse Kaasikute kodukohvik**

**Naiskodukaitsjad pakub Aravete avalikus varjumiskohas SUPPI**

**KUNST JA NÄITUS**

**Kell 12 kunstituur** „Aravete maalitud aknad“, algusega kooli eest - Kai Vähter ja Kalvi Kirspuu

**Kell 11–13 avatud Mägise aiand. Näitus Piibe Teatri Rabassaare etendusest** „Vaikuse saar“

**BUSSIREIS** (algab MEIE poe eest)

**Kell 14–17 marsruudil Aravete–Käravete–Sipelga surnuaed–Ambla–Rava–Maarjamõisa–Aravete.**

Giid Ants Käärmaa, saatja Arnika Tegelman.

Võib osaleda ka oma autoga.

**NB!** Reisiga saab liituda ka Käravetel.

Kohtade arv on piiratud!

Pane end kirja

kuni 19. septembrini

marta.kondas@gmail.com

või helista 529 9951

maalelamisepaev.ee  
jarvavald.ee

Muinsuskaitsepäevad 2024  
**HOIAME ÜHENDUST**  
20.–22.09.2024  
muinsuskaitsepavad.ee

**Rattaretk  
„VIINAKÖÖGIST VIINAKÖÖKI“  
söögi ja degustatsiooniga**

Järvamaal Järva vallas  
22. septembril

  MUINSUSKAITSEAMET

President tunnustas augusti lõpus taas Eesti kauneimate kodude omanikke. Järva valla komisjon käis konkursile esitatud kodusid üle vaatamas 31. mail, sellele järgnes maakonnakomisjon, mõlema tööd juhtis Järva valla ehituse peaspetsialist Heli Aade. Järva maakonnas tunnustati kaunite kodude omanikke 20. augustil Paide Vallimäel. Tooma talu pälvis tiitli Järvamaa kaunis elurikas kodu 2024. Järva vallast pääses presidendi vastuvõtule „Kaunis kodu 2024“ kaks omanäolist kodu, neist üks oli Tooma.



Uus suitsusaun valmis neli aastat tagasi.



Varem oli nõlv ühtlane, see tasapind on juurde kaevatud.



Sahvri aken.

# Kodu kõige suurem väärtus on vaikus

## Tooma, Mägede küla, Järva vald, Järvamaa

Ajaloolises rehemajas on säilinud ja uuele elule seatud rehetuba ning rehealusesse tekitatud sisehoov. See kodu naudib privaatsust, kuid on samal ajal tihedalt seotud ümbritseva kaleidoskoopilise maastikuga – Kõrvemaa mägede, orgude ja metsaradadega. Toomal on pingevaba õhkkond, kus saab end igapäevasest kiirustamisest lahti ühendada ja alistuda lihtsuse ilule. Kodune soojuse tunnetus ja taltsutamatu elurikkus soodustavad samal ajal rahu ja mõtisklust.

Mägede küla ilusad vaated võtavad esialgu tummaks. Vaikuses kõlab vaid metsvindi „siit-siit metsast ei tohi võtta mitte üks pirrutikk“. Et tema laulu kuulda, peab maja juures olema suuremaid puid. Neid siin jagub.

Žürii liige Ester Valdvee tunneb Mägede küla läbi ja lõhki, teeb siinkandis giiditööd ja on siit teinud isegi oma Eesti põllumajanduse akadeemia diplomitöö Mägede parkmetsa majandamisest. Maa on siin vilets ja liivane. Kunagi tegeles külarahvas tõrva ajamisega. Siis tegi Albu mõisnik siia tellisetehase. Läbi soo siia rajatud teed nimetati punaseks, sest seda täideti tellise- ja drenaažitükkidega. Lehtmetsa kandis olla veel tänagi savivõtuaukusi näha. Kui RMK tegi lageraiet ja hakkas siia metsa istutamiseks vagusid ajama, oli kõikjal ainult tellisepuru.

Tellisetas läks pankrotti, koha tunneb ära suurte lehiste järgi.

Ester täpsustab, et kui Albu mõisnik tahtis ümber oma häärberi põldusid laiendada, aeti talunikud soosarteale või viletsatele maadele nagu siin.

Küla läks tühjaks pärast kol-



Tooma talu peremees Priit Kerma ning Järva valla ja Järvamaa kaunis kodu 2024 žürii esimees Heli Aade.



## Talu maadel on mitmeid mõnusaid istumisnurgakesi ja inspiratsioonipinke.

hooside loomist, sest vilets maa ei aidanud norme täita. Maad läksid Aegviidu metsamajandile ja 1954. aasta paiku pandi kõik

põllud metsa alla. Nüüd on siin maastikukaitseala.

Praegune pererahvas, Priit ja Ingrid Kerma on Toomal toime-

tanud 26 aastat. Koha leidsid nad lehekuulutuse peale, aga koha see neile ei meeldinud. „Oli lödine ja sombune märtsikuu ilm. Koht oli mahajäetud, ümber maja prügihunnikud – äärmiselt ebameeldiv mulje. Aga midagi jäi kummitama. Tulime nädala pärast tagasi. Siis oli paar miinuskraadi, värske lumi oli maha sadanud, kõik oli valge. Päike paistis. Ilm mõjutas nii palju, et siis oli selge – see on meie koht,“ meenutab Priit, kes koroonaajast jäigi siia elama.

Kunagi oli siin üks pikk rehielamu, nüüd aga eraldi hooned. „Ehitatud on need kusagil kasutusel olnud palkidest,“ ütleb Priit ja näitab aastaarvu ühel palgil – 1890. Ester pakub, et

need, kes Albu mõisa ümbrusest ära saadeti, võisid palgid kaasa tuua ka oma taludest, mis tuli maha jätta.

Elektrikatkestused olid veerand sajandit tagasi igapäevased, läinud talvel oli elekter ära vaid kahel päeval. Talvel nad lumelangis pole olnud, sest nende talust edasi on veel üks ja tee lükatakse lahti. Iga päev nad Toomalt siiski välja ei käi – saavad olla kodukontoris, kuigi siin pole öieti mobiililevigi. „Te olete õnnelikud inimesed, et saate sellises kohas kodukontorit teha,“ öhkab žürii esimees Heli Aade.

Hoonete laastkatused tunduvad uued. Veerand sajandit tagasi polnud õiget laastu saada ja katusepanijad polnud ka kõige

õigemad. Et katus hakkas tasapiisi lagunema, otsustas peremees uued panna. Kuur, saun ja elumaja – igal aastal ühe. „Laastu võib õlitada, aga seda tuleb siis teha üle paari aasta. Selleks tuleb katusele ronida, aga see kahjustab laastu. Teine variant on mitte midagi teha. Minu kalkultatsiooni järgi tuleb katust vahetada odavam. Kui on õige laast ja õigesti pandud, peaks see vastu pidama 30–50 aastat.“

Lähme ringkäigule. Eluhooned mäe otsas on ümbritsetud suurtest puudest. Kõik need kuused olla kunagi istutanud selle talu peretütar Meeri. Et puid hoida, on neil üraskipüünised.

Kunagise suitsusauna koht on veel aimata (kerisekivid on alles), praegune pererahvas ehitas alla orgu – tiigi poole – uue. „See on väga teraapiline koht. Hommikul kell kuus tõused üles ja tuled sauna kütma. Päeval kell kaks pesed sauna puhtaks, viskad esimese leili. Siis tuleb vähemalt kaks tundi oodata. Tõmbab. Alles siis saad ise sauna. Selleks päevaks ei tohi midagi muud planeerida,“ räägib Priit ja kinnitab, et leili võtab üles veel teiselgi päeval.

Ester teab öelda, et siin all on sulglohk ehk sõll, kõrgema alaga ümbritsetud maapinna lohk, mis tekkinud hilisajal jääpanga sulamisel. Metsatuka tagant algab raba.

Karud käivad. Eelmisel aastal lõhkusid ära inspiratsioonipingi. Hunte aga pole nad siin näinud.

Öeldakse, et eestlane on õnnelik siis, kui tal pole naabreid. Siit on nad kaugel, Valgehobusemäe käre ei kosta, vahel vaid Kallisaba kontserdid. Vaikus on selle koha kõige suurem väärtus. „Valesid inimesi siin ei liigu, kui, siis matkajad,“ ütleb Priit.

# Järva valla õpilasmalev oli noortele õpetlik

## AUNE SUVE-KÜTT

Järva valla õpilasmaleva juht

Juba juunikuus alanud Järva valla õpilasmalev lõppes 19. augustil preemiareisiga Soome Linnanmäe lõbustusparki. Kui algul sai välja kuulutatud, et malevas on 105 kohta, siis kahjuks ei saanudki kõik täidetud. Kuna Järva vald on suur, on ka noorte võimalused piirkonniti erinevad. Kõige suurem konkurents tekkis Koeru ja kahjuks tuli meil jätta ukse taha kuus noort, sest 20 maleva kohale kandideeris seal 26 noort. Aga Aravete rühma 15 kohale oli vaid 7 kandidaati. Samal ajal oli Koigis ja Albu noori, kes said kaasa teha kahes vahetuses. Kokku sõlmiti leping 90 noorega.

Töid, mida maleva jooksul tehti, oli erinevaid: laoti puid, rohiti, koristati, värviti, pügati hekke, kaevati liivaplatse jne. Ka töösse suhtumine oli erinev – mõni noor täitis oma ülesandeid suure põhjalikkusega, aga oli ka neid juhtumeid, kus noorsootöötaja eemal viibides lihtsalt oodati ja istuti endale aru andmata, et see istumise aeg ei lähe tööajaarvestusse. Rühmjuhid said mitmel pool selle tõttu pahameele osaliseks. Elu õpetab – kuigi sellised asjad said korduvalt noortega üle räägitud, tuli see neile üllatusena.

Uudsenä katsetasime noortega seda, et laagri esimesel päeval kordasime noortega üle kõik töö- ja elutarkused, mida võib edaspidi vaja minna.

Panime noored mõtlema ka selle üle, mis vahe on õpilasmaleval ja lihtsalt tööandja juures tööl käimisel. Valik on ju noore enda oma, kui oled valinud maleva, siis see tähendab gru-

pitööd, arendavaid lisategevusi ja preemiareisi ja sellest kõigest tuleb osa võtta.

Sellelgi aastal oli igast rühmast üks noor, kes osales ka meediakoolitusel, ning maleva tegevustega on võimalik veel tagantjärelegi tutvuda Järva valla noortevolikogu sotsiaalmeedias.

## Mida aga noored ise malevast arvasid?

### 1. Miks sa osaled õpilasmalevas?

Marili: olen õpilasmalevas, et muuta meie valda ilusamaks ja paremaks paigaks noortele.

Mirtel: osalen õpilasmalevas, et teenida taskuraha ja sõpradega koos tegutseda.

Aleksei: ma osalen malevas, kuna mulle meeldib tööd teha ja raha teenida.

Laura: ma osalen õpilasmalevas, sest ma soovin oma suvega midagi kasulikku teha, nt oma koduküla koristada.

### 2. Kui oled varem osalenud õpilasmalevas, siis mida mäletad sellest kogemusest? Miks tulid uuesti?

Marili: olen osalenud varem ja kogemused on olnud alati head. Järva vallas on veel asju, mida saaks muuta ja paremaks teha. Tulin uuesti, et uusi tutvusi saada.

Mirtel: osalesin eelmisel aastal ka õpilasmalevas, mees on väga kuumad ilmad ning see, kui Koigi kettagolfirada korrastasime. Oli katsumusterohke. Osalesin uuesti, kuna ma ei karda tööd teha ning õpilasmaleva lõpus saavad kõik koos aega veeta.

Kädi: ei ole varem osalenud, aga mulle väga meeldib ja tuleksin igal võimalusel uuesti.



Aleksei: ma tuli uuesti malevasse, kuna malevas on kerge raha teenida ja mulle meeldib malevas käia.

Laura: olen malevas esimest korda, aga praegune kogemus on väga hea.

### 3. Milliseid töid oled malevas teinud? Kas oled neid töid ka varem teinud (nt malevas, kodus)?

Marili: olen rohinud ja puid ladunud, poste ja bussijaamu värvunud ning teistele malevalastele süüa teinud.

Mirtel: sel aastal olen õpilasmalevas peamiselt rohinud kõnniteid ja värvunud paviljone. Olen varem neid töid teinud nii vanaema juures kui ka malevas.

Kädi: olen malevas rohinud, puid ladunud, värvunud ja koristanud. Kodus olen kõiki neid töid teinud.

Aleksei: ma olen värvunud ja oled seda ka varem teinud malevas.

Laura: olen varem rohinud,

olen ka värvunud oma kodu seinu väiksenä, survepesuriga pesen aga esimest korda.

### 4. Kuidas on sulle tööde tegemine meeldinud?

Marili: mulle meeldib tööd teha, see on rahustav ja tekitab hea tunde, sest sa oled vallale head teinud.

Mirtel: rohimine on natuke tüütu, kuna ala oli päris suur, aga rasket midagi polnud.

Kädi: väga on meeldinud, eriti meie malevarühmaga, saame kõik tööd ilusti tehtud.

Aleksei: mulle on meeldinud maleva tööd, kuna need on kerged.

Laura: minule on siiaamaani väga meeldinud tööde tegemine, see võib koos sõpradega väga lõbus olla.

### 5. Miks võiksid ka teised õpilasmalevas osaleda?

Marili: õpilasmalevas osalemine annab väga palju kogemusi eluks ning ka uusi tutvusi ja sõpru.

Mirtel: esiteks saab ise endale

taskuraha teenida ning hea võimalus on erinevaid töid proovida, mida muidu võib-olla teha ei saa. Oluline on ka sõpradega koos tegutsemine, kuna sageli on sõbrad suvel vanavanemate juures ja me ei kohtu nii tihti kui kooliajal.

Kädi: kuna õpilasmalev on õpetlik ja minu arust suhteliselt eluks vajalik.

Aleksei: kuna malevas on kerge raha teenida ja sealt saab töökogemust.

Laura: see aitab kasvatada oskust tiimis tööd teha ja tulevikus töökaaslastega läbi saada.

### 6. Mida õppisid õpilasmalevas osalemisest?

Marili: õppisin osavamalt rohima ja suuremates kogustes sööki tegema, arendasin ka enda suhtlemisoskust ja tiimitööd.

Mirtel: kindlasti arendas see koostööoskust ja kohusetunnet.

Kädi: seda, et ma teen paremat ja efektiivsemat tööd siis, kui lõbus ja kaasahaarav muusika käima panna.

Aleksei: ma õppisin malevas tööd tegema ja ka koostööd teistega.

Laura: õppisin seda, et kui sa teed oma külale teene ja aidad midagi korrastada, siis teised külaelanikud võivad sind väga tänada, ükskõik kui suur või väike see tegevus ka on.

### 7. Mida teed teenitud rahaga?

Mirtel: plaanin osta endale kooliks vajalikke asju ning veidi meelelahutusele kulutada.

Kädi: panen kassase ja kogun autokooliks.

Aleksei: panen maleva raha kõrvale, et osta uus arvuti.

Laura: teenitud raha kasutan isiklike asjade jaoks, näiteks riiete.

### 8. Mida huvitavat juhtus? Mis üllatas?

Marili: esimest korda, kui ma malevasse läksin, olin ma Peetri malevas ja ma suutsin enda jala kipsi kukkuda – seega tegin ma pool malevat kipsis jalaga.

Mirtel: üllatav oli see, et külaelanikud tulid mänguväljakut koristama, kui nägid meid seal rohimas. Samas oli üllatav see, et mõni külaelanik suhtus meie tegemistesse negatiivselt.

Kädi: mind isiklikult üllatas see, et pärast malevat on preemiareisid, mina arvasin, et on ainult töö tegemine ja üks ühis-tegevus.

Aleksei: ei ole juhtunud midagi üllatavat.

Laura: siiaamaani ei ole juhtunud ega üllatanud mind midagi, millest ma ei ole varem teadnud.

Aitäh kõigile malevalastele, tööandjatele ja rühmajuhendajatele ning nende abilistele!

## Jaanilille lasteaed tänab kogukonda

### JAANILILLE LASTEAED

Armas Järva-Jaani kogukond! Järva-Jaani lasteaia Jaanilill väikesed ja suured on väga rõõmsad ning õnnelikud. Te küsite, miks. Sest meie südames on suur rõõm ja tänutunne! Lähemalt kirjeldades meie tänu ja rõõmu põhjusi, toome esmalt välja selle, et lasteaia õueala sai täiendust.

Meie avaras hoovis on nüüd uus võrkpüramiid. Selle ilusa ja mitmel viisil arendava atraktsiooni saime moodunud jõulude ajal korraldatud heategevusliku jõululaada raha eest. Sellepärast tahamegi tänada veel kord annetajaid, toetajaid, lastevanemaid,



lasteaia töötajaid ja Järva valda ning Järva Teenuseid. Igast panusest, ka väikesest kasvassuurepärase tulemus – väga lahe ronimisatraktsioon. Jaanilille pere lugupidamine tervele kogukonnale ning ka kaugema nurga rahvale, kes aitasid kaasa heateo sünnile.

Lisaks soovib Jaanilille pere vaadata tagasi augustikuu algusesse, mil peeti Järva-Jaani kodukohvikute päeva. Sellel aastal võttis sellest ettevõtmisest osa ka lasteaed. Oli kiire, kuid läbimõeldud ettevalmistus ja me kogesime, et meie lasteaias on tublid töötajad, kes enamikus tulid ja tegutsesid oma puhkuse arvelt,

ja heasoovlikud lastevanemad, kes küpsetasid erinevaid hõrgutisi meie heategevusliku kohviku müügiletile. Ning kogukonna inimeste ja külaliste rohkus meie lasteaia kodukohvikus oli meeldiv üllatus. Täname iga ostu eest, mis toetas meie lasteaeda.

Täname annetuste eest ja julgustavate sõnade eest! Müügituulu suuname samuti laste heaks. Plaan on veelgi täiendada õuesõppimise ja mängimise võimalusi. Soovime meeldivat koostööd edasiseks ja tõepoolest – lapsed on meie tulevik ning kui neil on täna lõbus, tore ja mitmekülgne arengut suunav ja toetav elu, siis on nad tulevikus tegijad.

## TASUTA KOOLITUSED

Arenda **töölaseid oskuseid** ja ole osa tulevikutööjõust - üle **750** koolituse enam kui **40** valdkonnas.

**VALI KOOLITUS JA OSALE**

[haridusportaal.edu.ee/tasuta-kursused](https://haridusportaal.edu.ee/tasuta-kursused)

## Sünnipäevalapsed

65

**MARKO MÄNNIK**  
**HEIGO KANNIKE**  
**URMAS MARTMA**  
**LEO LEBEDEV**  
**OLAR PLANS**  
**KERSTI KADARPIK**  
**SIGNE KALBERG**  
**REET SAAR**

70

**AARE LUSMÄGI**  
**VALTER VÕSUJALG**  
**VÄINO TIPPI**  
**MAIRE REINU**  
**EHA LEPPIK**

75

**JULJUS MAISTE**  
**UNO LEPIK**  
**REIN KARING**  
**HELVE VÕTI**  
**VIIVI PROSIN**

76

**RAIVO JAKOBS**  
**TIINA JOOST**  
**REET RIISPAP**  
**ENNA RÕOMUSAAR**  
**TIJU KANGUR**  
**ELLE MAE**  
**LEMBI KIRNMANN**  
**ILME JAMNES**

77

**VAMBOLA KLEMMER**  
**MATI KONGAS**  
**MATTI JOHANNES**  
**KUNELIUS**  
**KALLE SISASK**  
**ELVINA VAŠŠENKO**  
**ANNE REVA**  
**SIRJE HEIL**  
**LIIA ADAMSON**  
**VIIGI RUSE**  
**AILI NURMEOTS**

78

**IVAR LINK**  
**ENE KALMARU**  
**LUULE AAN**  
**EDLA JALAST**  
**SIRJE MAASIK**  
**TIJU KOHA**  
**KARIN TUDELEP**

79

**LINDA ÕUN**  
**AINO AAVA**  
**LUULE PÖLLU**  
**MALLE VILISALU**  
**HELVE TANDRE**

80

**PAUL AAVA**  
**AIME TOMMULA**  
**EHA KALDA**  
**ZOJA RUD**

81

**HELI LAANEOKS**  
**MARET SASAI**  
**VIRVE TOMANN**  
**MAI TASANG**  
**TIJU KESKLA**

82

**TIJU ADLER**  
**EIRA TELLERVO**  
**VÄNTTINEN-**  
**LIINAKARI**  
**VIIVE KRABI**  
**MAIE ELLER**  
**ANNE MORUS**

83

**MAIE TOMBAK**

84

**KALJU ALTMETS**  
**JELENA SÖMER**  
**LINDA AVI**  
**VALVE KASELA**

85

**REIN VOOG**  
**MAALI ILVES**

86

**ENDEL SALLASTE**  
**LUULE NURGA**  
**KLAVA BILENKAJA**  
**MILVI GRÜNMANN**  
**VALVE LIIVA**

87

**EEVI KARLSON**  
**IRMA SUVE**

88

**AADO NOOR**  
**LEMBIT VALDVEE**  
**MALLE TOMBAK**

89

**KARL AARE**  
**JAAN KALD**  
**UDO GRÜNMANN**  
**GALINA BOBKOV**  
**JUTA TAMMAR**

90

**LYA LUTS**

91

**LEIDA RÕNGELEP**  
**LIA PETERSOO**  
**VALDA LIIVAR**

93

**ADELIINA GRAUBERG**

95

**VAIKE PILLESSON**  
**VELLI KULLERKUPP**

99

**LINDA KAARMANN**

# Vao küla nimi ja vanus seati sünnipäeval kahtluse alla

ARNIKA TEGELMANN

Vao küla tähistas 24. augustil oma 460. sünnipäeva. Selleks puhuks oli külaselts välja andnud oma lehe, Vao Vaatleja nr 2, mille esimene number ilmus täpselt 20 aastat tagasi. Siis toimetas seda Ly Vihtol, nüüd Ülle Jääger ja Merle Aruoja. Külavanem Andres Pajula tänas kõiki, kes sünnipäevapeo korraldamisele kaasa aitasid.

Vao küla nimi 460 aastat tagasi oli Wayo. Ajaloouurija Valdo Praust seadis kahtluse alla nii Vao küla nime kui ka vanuse: Vao küla võib olla mainitud juba 1253. aasta (1254. Maarja aasta) ürikus koos Lauhu, Kapu, Koeru (juhul, kui Karuvenkawe on ikka Koeru?) ja Puhmu küladega ning kandis siis nime Wawe. See on küll oletuslik, sest nii võidi nimetada ka Vahuküla.

Hooned jutustavad kogukonna lugu. Sünnipäevaks sai Vao küla kaardile kaheksa objekti (mõned neist varustatud ka teabetahvliga), mis pärit nii mõisa- kui ka vabariigi ajast, märkimisväärselt on siin ehitatud ka Nõukogude perioodil, kui siin asus mitme majandi keskus. Ründo Mülts viis rahva ajalooradadele mööda Vaod. Esimene peatus oli 1968. aastal tüüpiprojekti järgi valminud kauplus-söökla juures, kus pood lõpetas töö aastal 2016 ja kus nüüd asub külamaja (seltsimaja avati söökla ruumides aastal 2003).

„Kas keegi teist on Vao kaupluses ka töötanud?“ küsis Ründo Mülts.

„Meie oleme!“ vastasid Jutta ja Imbi. „Tulime tööle 1970. aastal, aga enne seda oli siin lühikest aega tööl olnud kaks müüjat. Nii et aasta 1968 võib õige olla.“

Kaupa oli? „Seapead ikka oli, kui muud polnud. Ei olnud see aeg nii masendav ühti. Rahvast oli palju ja inimesed sõbralikud. Kaubapäeval oli pikk järjekord. Kogu aeg täitsime plaani. Ostisime kartuleid kokku ja viisime Venemaale – nii oli ette nähtud.“

Vaol oli ka varem ühistegevuse kauplusi, Uno Aan on selle kohta koostanud ka raamatu Vao piirkonna minevikuloost.

Järgmine hoone on kohe esimese kõrval – magasiat, mis ehitatud oletatavalt 1780–1783. Siia kogutud viljatagavara abil



oli lihtsam ikalduse- ja nälja-aastaid üle elada.

Esimene kolhoos, mis asutati Vaol vahetult pärast küüditamist 15. aprillil 1949 kandiski nime Vao, naabriks kolhoos Lembitu. Algusaastad olid raske. Väikseid, ühe küla baasil loodud kolhoose hakati ühendama. Vao kolhoos eksisteeris 1964. aastani, siis sai sellest Udeva sovhoosi Vao osakond, edasi juba Koeru sovhoosi osakond.

Tellistest korrusmajas asus sovhoosi kontorihoone, aga ka mõned korterid. 1991. aastast lisaks korteritele ka postkontor, mis suleti aastal 2008.

Ründo sai küsimuse peale, ega keegi pole postkontoris töötanud, taas jaatava vastuse: siin töötas kolm postiljoni ja postkontori ülem. Posti veeti laiali jalgratastel. Mingil perioodil oli see kõige kindlam elukutse – kirju saadetakse ju ikka. Kes seda oleks võinud arvata, et internet ja pakiautomaadid võtavad töö üle.

Ilse Oja töötas siin postiljonina kuus aastat alates postkontori avamisest. Eks olnud ohtlik küll, sest rattaga veeti eakatele koju kätte ka pensioni – enne rublaaja lõppu oli pensionipäeval postikotis ikka mitukümme tuhat rubla. Õnneks midagi ei juhtunud.

Rännakuga jõuti Vao mõisa kompleksi kuulunud hobuse-talli ja vankrikuiuri juurde, kus nüüd tegutseb Vao saun. Avalik saun töötab siin 1966. aastast. Kõik, kes saunale tiiru peale tegid, lubasid ka leili võtma tulla – saun on alates 31. augustist avatud igal laupäeval.



Mõisahärra Aldo Tamm tutvustas värsket teabetahvli ja lubas kõigil huvilistel ka mõisa sisse vaadata. Tahvel tutvustab omanike saagat ja maja lugu. Et aastatel 1921–2004 tegutses siin kool, on tahvil kirjas ka kõigi siinsete koolijuhtide nimed.

Viimane punkt, kus ajalooline tahvel avati, oli Vao lasteaid. Nimelt asutas Vao mõisnik Karl Otto Christoph von Brevern 140 aastat tagasi mõisas väikelaste hoiukooli ja pidas seda kuni oma elu

lõpuni aastal 1899. Hoiukooli oodati 3–10-aastaseid lapsi. Koeru sovhoosi lasteaid avati siin 16. augustil 1966.

Vao lasteaid on 2004. aastast Koeru lasteaias Päikeseras-tas õppekoht. Lasteaias direktor Anu Kangur ütles, et sügisest on Vao lasteaias kaks rühma 27 lapsega. Vao lasteaias lapsed olid tähtsa päeva puhul selgeks õppinud näidendi „Kolm pörsakest“. Pörsakeste keedetud „õunasuppi“ jagus pidupäeva puhul kõigile.

SEGAKOOR  
 SINK SALE PROO-  
 alustab uut hooaega  
 9.septembril kell 19.00  
 Albu mõisas

Kooriproovid toimuvad Albu  
 mõisa saalis esmaspäeviti  
 Ootame uusi lauljaid  
 kõikidesse  
 häälerühmadesse  
 Valmistume 2025.a XXVIII  
 üldlaulupeoks ISEOMA



# Pika traditsiooniga spordivõistlus näitas taset

LEO MATIKAINEN  
võistluste peakohtunik

Septembri alguses Aravete staadionil peetud Toomas Berendseni XX karikavõistlustel ja Järva valla meistrivõistlustel kergejõustiku viievõistluses osales seekord rekordarvuliselt 23 võistlejat, kellest 17 startisid kõigil viiel kergejõustiku alal. Meeldivalt palju oli seekord ka pealtvaatajaid, kes löid võistlejatele väga toetava ja innustava õhkkonna. See mitmevõistluse jõuproov sai alguse 1990. aastate alguses Ambla staadionil kohalike meistrivõistlustena ja alates 2005. aastast jätkus Toomas Berendseni karikavõistlustena. Nagu ikka, oli kohal ka Toomas Berendsen ise, kes on sündinud 5. mail 1944. aastal Ambla lähedal Linnape külas ning kes alustas ja ka lõpetas oma koolitee Ambla keskkoolis. Juba kooliajal mitmekülgse ja andeka spordipoisina silma paistnud sportlase edasine sporditee viis ta lõpuks maailma kümnevõistlejate absoluutsesse tippu. Toomas Berendsen on Nõukogude Liidu meistrivõistlustelt kümnevõistluses võitnud hõbe- ja pronksmedali, võitnud Eesti meistrivõistlustelt mitmeid

medaleid kergejõustiku üksikala delt ja tulnud Eesti meistriks ja kolmekordseks karikavõitjaks ka võrkpallis. Aastatel 1972 ja 1973 kuulus ta maailma hooaja edetabelis kümne parema kümnevõistleja sekka isikliku tippmargiga, 1973. aastal kogutud 8016 punktiga. Nagu traditsiooniks on saanud, kostitas Toomas kõiki osalejaid oma maakodu õuntega. Ilusas ja soojas sügisilmas peetud jõuproovil panid lisaks kohalikele kergejõustikuharrastajatele oma võimed proovile ka sportlased Tartust, Harjumaalt, Raplamaalt ja Lääne-Virumaalt. Seekordne pjedestaalile jõudnud meeste tase oli sedavõrd kõrge, et kõik kolm mahtusid selle võistluse kõigi aegade edetabeli paremate sekka ja eelmise aasta võitu korranud Kunnar Viisel lõpetas võistluse uue rekordsumma ehk 3449 punktiga, ületades 15 aastat püsinud Jaanus Suve rekordi 99 punktiga. Karikate ja meeneplaatidega autasustati kolme paremat võistlejat ja üksikalade võitjaid ning medalitega Järva valla meistrivõistluste kolme paremat M ja M40+ grupis. Parimatele olid Järva valla spordikeskus ja teised tublid toetajad välja

- XX Toomas Berendseni KV paremad:**
- I Kunnar Viisel (TSK, Raplamaa) 3449 p
  - II Aivar Ellam (KJK Vike) 2914 p
  - III Aleks Malm (KJK Vike) 2878 p
  - 4. Tristan Aik Sild (Treeningpartner, Viimsi) 2828 p
  - 5. Kert Järve (Tartu) 2224 p
  - 6. Valter Eric Viisel (Tallinna Kalev, Raplamaa) 1981 p

- Üksikalade paremad tulemused:**
- Kaugus Aleks Malm 6.39
  - Oda Kunnar Viisel 66.48
  - 200 m Aleks Malm 23,34
  - Ketas Kunnar Viisel 39.47
  - 1500 m Kunnar Viisel 4.43,7
  - Kuul Tristan Aik Sild 14.76

- Järva valla MV medalivõitjad:**
- M**
- I Elvis Homin 1871 p
  - II Aleks Homin 1583 p
  - III Maikel Homin 1397 p

- M40+**
- I Marek Palandi 1200 p
  - II Mati Kõiv 712 p
  - III Vello Petter 459 p

pannud ka meened ning Aravete Lillepood OÜ lillekimbud. Eriauhindu jagas parimatele oma kollektsioonist ka Toomas Berendsen ise. Oma

panuse võistluse õnnestumisele andsid kohtunikena tegutsenud Toomas Berendsen, Lia Jamnes, Kaire Aaviste, Merlin Järve ja Aksel Õunapuu – aitäh!

## Pealtvaatajatele pakuti tasuta närvikõdi

Paide ralli toimus 23. ja 24. augustil ning kiiruskaitse töid osalejad ka Järva valla teede le. Sel aastal olid mõned uuendused – rallifännid said võistlusele kaasa elada tasuta, samuti sõideti uutel radadel ning ei läbitud legendaarset Sõpruse auku. Tegemist on paigaga, mida ka sõitjad väga kardavad. „Valisime selleks aastaks välja natuke teistsugused katsed, mis olid samuti väga põnevad ja ajalooliselt kuulsad, näiteks Võidula ja Vahastu,“ ütles Humuse Paide Rally üks korraldajatest Priit Seire.

Paide ralli rada läbiti kahel korral, erinevaid kiiruskatseid oli viis, aga kokku sõideti kümme katset. „Järva valla teedel oli kaks katset ehk kaks korda läbiti Jalgsema katset ja seda kohe esimesel päeval. See on umbes 12,85 kilomeetrit pikk, algab Ravalt ja lõpeb Tärjel,“ lisas Seire. Katse oli alguses kiirem, siis läks aeglasemaks ja tehnilisemaks. „Sellele katsele sõlmisime juurde kitsa ja hu-

vitava lõigu, mis keerab Jalgse-malt maha Tärje peale ja mida pole varem sõidetud.“

Paide ralli oli sel aastal pealtvaatajatele täiesti tasuta. Korraldajate soov oli tekitada ralli vastu suuremat huvi. Toetust sai avaldada spetsiaalse äpi kaudu. „Rahvas märkas, et vajame abi, ja nii toetasid rallit päris paljud eraisikud,“ lisas Seire.

Põnevust ja närvikõdi lisas rallile ka asjaolu, et esimene katse läbiti päevavalguses, aga teine pimedas, mis pole Seire sõnul tänapäeva rallis tavapärane. Paide rallil osales 108 ekipaazi. Ettenägelikum rallifänn tuli raja äärde kokkupandava tooliga, et saaks vahepeal jalga puhata. Elati kaasa oma lemmikutele, nauditi koosviibimist ning ka võimalust jälgida erinevaid automarke. Kes esimest korda rallit külastas, sai teada, et enne võistluse starti tulevad n-õ nullautod. Kõigepealt auto numbriga 000, siis 00, seejärel 0 ning alles siis saab sõit alata.

### Järva-Jaani kultuurimaja kutsub ringidesse

- PUHKPILL**, juhendaja TEET TIHVAN, alustab 3. oktoobril kell 19.30
- SEGAKOOR**, juhendaja HELI KARK, alustab 25. septembril kell 19
- JJ DIXIELAND BAND**, juhendaja TOOMAS KÄRMIK
- JOOGA**, juhendaja RIINA KLEMENT, alustab 7. oktoobril kell 18.30. Tasuline
- VÕIMLEMINE IGALE EALE**, spordiinstruktor LUCA FACCIO, alustab 25. septembril kell 18. Tasuline
- MEMMEDE TANTSURÜHM TAVERI**, juhendaja SILVA KÄRNER, alustab 30. septembril kell 18
- TANTSURINGID** (emad ja väikelapsed, mudilased 3–5 aastat, eelkooliealised mudilased, 1.–2. klass), juhendaja ÜLLE VAAS. Palun anna oma osalemisest teada 30. septembriks ylle.vaas@mail.ee. Kohtume 3. oktoobril kell 17. Tasuline
- IDAMAISED TANTSUD**, juhendaja KATRE JÜRGENSON, alustab 29. septembril kell 16
- TÄISKASVANUTE TANTSURÜHMAD**, juhendaja ÜLLE VAAS:
- EI ME ETTE TEA** alustab 24. septembril kell 13
- PAHEM ON PAREM** alustab 10. septembril kell 18.30
- TUTTUUED NAISED** alustab 11. septembril kell 19
- JÜRID-MARID** alustab 8. septembril kell 18

### UUS

**SELTSKONNATANTSU JÄTKUKURSUS** (kaheksal korral), juhendajad MARJU MEI ja ARVO SAAD. Tasuline! Kursus alustab uuel aastal pühapäeviti kell 13, kui on kümme tant-supaa ri. Palun anna oma soovist teada 29. novembriks ylle.vaas@mail.ee

**MASSÖÖR REELIKA ALLMERE**, 5620 7132 või kirjuta messengeri

**ÜÜRIME** ruume ürituste korraldamiseks, 5804 3238, ylle.vaas@mail.ee

### KUHU MINNA

15. september kell 11–14 Koigi mõisas moosilaat ja -konkurss
15. september kell 12–15 Koeru kultuurimajas „Koridorikohtumised vol 4“. Kohtumine maalikunstnik Jane Siimso-Merivooga. Maali töötuba „Värv ja mull“
18. september kell 19–23 Koigi mõisas ÖÖÖÖkohvikute kolmapäevad
21. september kell 10–16 Aravete piirkonnas maal elamise päev
21. september kell 10–17 Tikupoisi parklas Tikupoisi sügislaat

21. september kell 14 Eesti piimandusmuuseumi masinasaalis pereansambli Üks Väike Rõõm kontsert
22. september kell 9–17 MTÜ Tarest Saunani kogukonna küünist (Koeru, Aruküla) rattaretk „Viinaköögist viinakööki“ söögi ja degustatsiooniga
29. september kell 11 Järva-Jaani vabadussamba püstitamise 95. aastapäev: mälestusteenistus kirikus, protsessioon ausamba parki, sõnavõttud, millele järgneb vestlusring pastoraadis

2. oktoober kell 19–23 Kilplaste kojas ÖÖÖÖkohvikute kolmapäevad
5. oktoober kell 7–11 Väinjärve Pura-kas (spinninguvõistlus)
5. oktoober Koigi spordihoones Kalle Saksa IV mälestusturniir
9. oktoober kell 19–23 Eistvere aian-dis ÖÖÖÖkohvikute kolmapäevad
12. oktoober kell 11 Aruküla mõisas Kalju Lepiku 22. luulevõistlus
- Septembris ja oktoobris kell 10–17 (R–P) avatud Järva-Jaani muuseumi-de keskus ja vanatehnika varjupaik.

## Reakuulutused

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Sobib ka remonti vajav, vajadusel äravedu puksiiriga. Tel 5636 3855.

**AMBLA**  
PUIT OÜ

Akende, uste ja muude puidutoodete valmistamine tellimuse peale.

Võtame tööle tislari.

Tel 5565 8919 • amblapuit@gmail.com  
Pikk tn 6, Ambla

**UUED VALLAKODANIKUD**

RICO LEHTER  
EMIL KRISTJAN TETER  
ROSANNA AUN  
NOORA BLUUM

Müüa soodsalt lõhutud kuivi ja tooreid küttepuid.  
Tel 5347 1144.

Ostan venemootorataid, mopeede, võre igas seisus tel 58096086.

Pakume Järvamaal aia- ja sae- tehnikat remonti ning hooldust. Tel: 5673 7642

Igasuguse elektroonika remont, arvutite remont. Tel 58104539, es3rid@gmail.com, Järva-Jaani.

Müüa kuiva ja märga küttepuid koos kohale toomisega teile sobival ajal. Halu pikkused 30-75 cm, kogused täpsed. info 53594250.

Müüa kuivi küttepuid (30,40,50 cm), terrassilauda, sisevoodrilauda ja õhukuiva servamata sang-lepalauda. Tel 5219496

Müüa 3 meetrist lehtpuu küttepuid. Samas müüme lõhutud küttepuid. Halupuu pikkus vastavalt kliendi soovile. Info tel. 53064897.

Ohtlike puude langetus tõstukilt Järva valla piires. Tel 5624 3085

**OSTAN**

IGASUGUSEID VANU FOTOSID JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF  
RENÉ VIJAT

Tel 525 8325  
reneviljat@gmail.com

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus  
Järva-Jaani, Pikk 56,  
info 5346 7235  
Tiraaž 4000  
Toimetaja Kristi Kirss,  
kristi.kirss@jarva.ee  
Trükk AS Printall  
Toimetuse ootab kaastöid iga kuu viimase täisnädala esmaspäevaks.

## EHITUSHALL

Koeru tee 21A, Järva-Jaani • Tel 503 2024  
info@ehitushall.ee • www.ehitushall.ee

## PUITBRIKETI MÜÜK

| TUME KANDILINE<br>PUITBRIKETT          | HELE ÜMAR<br>PUITBRIKETT                | PELLETI<br>GRAANULID (6 mm)             |
|----------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------|
| Kaal alusel: 960 kg<br>Hind: 280 eurot | Kaal alusel: 1050 kg<br>Hind: 270 eurot | Kaal alusel: 1000 kg<br>Hind: 270 eurot |

TRANSPORDIVÕIMALUS

## KAEVE- JA PINNASETÖÖD RATASEKSKAVAATORIGA



HIND  
50 €/h  
Tel 503 2024

## FEKAALIVEDU JÄRVAMAAL

Voolik kuni 50 m

Tellimine:  
527 6087, Valeri  
Hunting Grupp OÜ

## FEKAALIVEDU JA UMMISTUSTE LIKVIDEERIMINE

Tel 384 6052 • info@jarvahaldus.ee



## KOGEMUSTEGA PARTNER SINU AUTOLE!



- REMONT JA REHVITÖÖD
- 3D SILLASTEND
- DIAGNOSTIKA / ELEKTRITÖÖD
- KLIIMASEADMETE HOOLDUS
- KLAASITÖÖD / ESITULEDE TAASTAMINE



ROOSNA-ALLIKU, Pärnu mnt 7  
Tel: 389 5557, 525 2166  
autolammutus@stik.ee

PAIDE, Pärnu 57a  
Tel: 3846083, 5340 5910  
paide@stik.ee

AVATUD E-R 8-17

www.stik.ee

stikautoremont

**PUURKAEVUMEISTRID**

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 50 21 279  
www.puurkaevumeistrid.ee

**KARTUL SIMUNAST**

TELLI KARTULIKOTT KOJU

WWW.KARTULIDEALINN.EE

**51942122**

KARTUL SIMUNAST

## VÄIKE-MAARJA PUIT MÜÜB

Puitbrikett KASK  
alates 230 €/alus

Puitbrikett TERMO  
260 €/alus

Premium 6mm pellet  
alates 240 eur/alus

Transpordi võimalus **KIIRE TARNE!**  
Kohapeal drive-in süsteem ja paki/kotikaupa müük  
Info ja tellimine: tel. 520 6369

Soodne saematerjal! Lauad, prussid!  
Küsi hinnapakumist numbrilt 515 0268

Asume: Väike-Maarja, Jaama 7a  
Külasta ka kodulehte: www.vmpuit.ee



## PUISTEMEES.EE



50 16 689

PUISTEVILLA PAIGALDUS

ISOVER  
SAINT-GOBAIN